

NOGLE BREVE FRA DANIEL BRUHN 1864—1872.

Ved *Waldemar Westergaard.*

Jørgen Daniel Bruhn var en ung Mand paa enogtyve Aar, da han i Marts 1864 gik i Land paa Als som Officersaspirant i Tredje Infanteri-Regiment, der skulde deltage i Krigen mod Prøjsen og Østrig, og syv Aar senere træffer vi ham som Cowboy paa Amerikas Prærier. Efter denne ret eventyrlige Start i Livet, og efter at han havde fundet sig en norsk Brud i San Francisco, vendte han tilbage til Danmark, hvor han endte som Slots- og Akademiforvalter paa Charlottenborg, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd.

De følgende nitten Breve falder i tre Grupper og belyser kun Daniel Bruhns unge Aar. De første seks dækker Perioden Marts—Juni 1864 og fortæller om Brevskriverens Oplevelser under Kampene ved Dybbøl; Brevene 7—10 er skrevet fra Lejren ved Hald i Juni—Juli 1869 og giver et Indblik i Forholdene i denne Lejr i Aaret før Udbrudet af den fransk-tyske Krig,¹ og den tredje Gruppe, bestaaende af ni Breve, er skrevet fra Californien og Nevada i Tiden Juni 1871—Juli 1872.

De Breve, hvori han beskriver Tiden før, under og efter de skæbnesvangre Dybbøldage, har deres Interesse, ikke fordi de i og for sig kaster nyt Lys over de større Begivenheder, men fordi Læseren her faar Lejlighed til at følge Kampen med en ung Officers Øjne — en velbegavet og dygtig Iagt-tager, der havde foresat sig at fortælle sine Forældre, til hvem alle Brevene er stiledede, »fra Ende til anden, hvorledes jeg har tilbragt Tiden«. Der er noget friskt og naturligt over disse Breve med deres Beretninger om Enkeltheder fra Felttoget, og disse Enkeltheder bidrager for Nutidslæseren til at udfylde det Billede, som tegner sig i store Træk i de mere officielle og formelle Rapporter. De to sidste Breve i den første Gruppe blev skrevet under den Vaabenstilstandsperiode, der fulgte paa Krigens første Fase. Det Pres paa Nerverne, som Ventetiden medførte, Usikkerheden med Hensyn til, hvad der derefter vilde ske, de venskabelige Tilnærmelser fra de præjsiske Soldater paa den anden Side af Als Sund, og da især Episoden med den danske Kap-tajn, som ved Midnatstid hørte og besvarede et Trompetsignal, der anmodede om en Parlamentær, og da han gik i Land fra sin Robaad opdagede, at den præjsiske Officer, der kom ham i Møde, var en nær Slægtning af ham — det er den Slags Træk, der bidrager til at give det allerede kendte Billede Liv og Virkelighed.

De fire Breve, der er skrevet fra Lejren ved Hald i 1869, viser os Bruhn som Sekondløjtnant i Fredstid, med Haab om hurtigt Avancement. Det maa antagelig formodes, at han har været i Tjenesten lige siden Krigens Afslut-ning, men helt klart er det ikke paa Grund af Beretningens brudstykkeagtige

---

¹ Halds Anvendelse til Manøvrer fortsattes indtil 1880. Oplysning fra Krigsarkivet.

Karakter. I hvert Fald var han nu »personnel Adjudant« hos General Wilster, der, skønt han var »Elskværdigheden selv« og »den mest populære Mand i Lejren«, var »meget ilter« under de »store Brigadeøvelser« — en »vanskelig Mand, der skal behandles med den yderste Delicatesse og Varsomhed og holder strengt paa Formerne«. Bruhn beretter om sine nye og anstrengende Pligter med hele den Begejstring og livlige Fortælleevne, der er ham egen. I det sidste Brev fra Hald omtaler han de Forhold, som omsider, mod hans Vilje, har faaet ham til at forlade Hæren og prøve sin Lykke paa andre Arbejdsfelter. De Udgifter, der var forbundne med at holde sig selv med Ridehest og andet nødvendigt Udstyr, viste sig nemlig at overstige hans knappe Indtægter. Han maatte gøre Gæld, og Tanken om, at hans Ven *Congelman* skulde komme til at vente alt for længe paa de Penge, han havde laant ham, var antagelig en medbestemmende Faktor til den saa betydningsfulde Beslutning, som han ved den Tid traf — at prøve sin Lykke i Amerika. Før Bruhn forlod Danmark, blev han isøvrigt forfremmet til Kaptajn, men aabenbart for sent til, at det kunde gøre nogen Forandring i hans Planer.

Det tredje og sidste Afsnit bestaar af ni Breve skrevet fra Amerika inden for et Tidsrum af tretten Maaneder (1871—72). I et af disse Breve hentyder han til de Bekymringer, han havde næret for sin Fremtid i de Maaneder, der hengik mellem at han var gaaet ud af Hæren og selve Afrejsen til Amerika. Da den fransk-tyske Krig udbrod, havde han som saa mange andre fædrelandssindede Danskere været overbevist om, at Danmark vilde slutte sig til Prøjsens Fjender i Haab om at genvinde de tabte Landsdele. Da det Haab viste sig at være omsonst, prøvede han at gaa med som Frivillig, men fik den Besked af den franske Konsul, at Frankrig havde Soldater nok! Han fandt kun en kortvarig Trøst i at overvære tyskfyndtlige Protestmøder. Arbejde kunde han ikke skaffe sig, og hans lille Pengebeholdning svandt stadig mere og mere ind. Blandt de »vilde Planer«, som han i den Tid tumlede med, var den at rejse til Sandwich Øerne, til Kina eller Japan; han spekulerede ogsaa paa at »fægte sig frem efter bedste Evne Jordan rundt«, og en kort Tid overvejede han et Forslag, som en forhenværende mexikansk General havde gjort ham, om at tage til Mexico — for egen Regning — og slutte sig til en eller andens Stab. Men ingen af disse Planer blev bragt til Udførelse, og til sidst besluttede den forhenværende Kaptajn sig som nævnt til at rejse til Amerika. I Juni 1871 var han Cowboy i de vestlige Stater og tjente en Dollar om Dagen — og saa maatte han endda betale for sin egen Sadel, hvad der var ensbetydende med seks Ugers Løn.

Det alt andet end lette Arbejde, som Daniel Bruhn og de andre Cowboys havde paataget sig, var at samle 3000 vilde Heste i Californiens indre Dale og føre dem over Sierra Nevadas Bjergpasser, gennem den store amerikanske Ørken, som den kaldtes i de Dage, og over Denver til Texas. Hvad den store Mængde Heste skulde bruges til, fremgaar ikke af Brevene, men det er rimeligt at antage, at Bønder og Kvægdrivere paa deres Vandringer mod Vest og Sydvest over Prærierne manglede Heste, og at den Expedition, som Bruhn deltog i, var et Forsøg paa at afhjælpe et saadant Savn. Transport af Heste, Kvæg og Faar fra Øst til Vest omtales jævnligt i samtidige Beretninger, men den modgaaende Bevægelse er saa sjælden, at disse Bruhns vest-amerikanske Breve herved faar en særlig Interesse. Det var imidlertid et meget kostbart Forsøg, for da han, efter at have tilbagelagt en Fjerdedel af den Vej, der skulde tilbagelægges, forlod Expeditionen, var 800 af de 3000 Heste døde, idet kun de alleryngste og stærkeste Dyr havde kunnet overleve Manglen af Vand og Foder og de haarde Strabadser paa de næsten ufarbare Veje. Man kan vel næppe heller undre sig over, at denne Form for Transport fra Vest til Øst har efterladt sig saa ringe Spor i de vestlige Staters Historie.

Bruhn ombyttede kort efter sin Cowboy-Saddel med en Minearbejders Hakke og Skovl. I sine sidste Breve fortæller han om sit Møde med en Landsmand, *Lerche (Lark)*, som ligeledes havde været Minearbejder, og som sammen med sin Hustru gav ham den første Følelse af Hjemliv, han havde kendt i mange Maaneder. Han beskriver de primitive Guldgraver-Metoder, som anvendtes i de vestlige Stater, forskellige Indianere, saasom Diggere og Payoter, som han fra Tid til anden saa paa nært Hold, og han viser os saaledes Glimt af et uciviliseret Samfund, som dog allerede var ved at antage en fastere Form.

Endnu et Par Ord om selve Brevenes Fremkomst. De befinder sig i Daniel Bruhns Datters Eje — Fru Alice Bruhn Tvede — gennem hvem undertegnede har erhvervet forskellige Oplysninger vedrørende hendes Fader og Tilladelse til at offentliggøre dem. Bruhn, der er født i 1843, nedstammer fra Kgl. Over-Parforcejæger *Heinrich Bruhn* (1715—1795) og *Johanne Marie Sofie Claudi* (1714—1788). Hans Bedstefader *Daniel Bruhn* var kongelig Skovrider i Skovfryd ved Nøddebo, hvor hans Fader *Sigismund B.* blev hans Efterfølger. En kort Beretning om hans Liv, skrevet af hans Søn Kaptajn Daniel Bruhn, findes i Kgl. Over-Parforcejæger *Heinrich Bruhns Efterkommere* (København, 1933, S. 33—34).

Kaptajn Daniel Bruhns Hustru, som han traf i et Pensionat i San Francisco, efter at han var færdig med sin Cowboy- og sin Minearbejdervirksomhed, hed *Anna Sophie Knutsen* (1853—1919). Hendes Slægt hørte hjemme i Hedemarken i Norge, men da det gik tilbage for den, var Anna Sophies Moder rejst til Holmestrand, hvor hun var bleven gift med en Fisker, *Hans Knutsen*. Det var fra dette Hjem, at den atten-aarige Anna Sophie i 1871 var rejst til San Francisco. Her blev hun gift med Daniel Bruhn, og de levede nu en fem, seks Aar i de Forenede Stater, indtil Længslen efter det gamle Hjem blev ham for stærk, og han overtalte sin unge Hustru til at følge med sig til København.

Den 1. November 1914, da han fejrede sit 25-Aars Jubilæum som Slotsforvalter ved Charlottenborg og Forvalter ved det kgl. Akademi for de skønne Kunster, lod 169 taknemmelige Medlemmer af Akademiet ham overrække en smukt indbunden Adresse. Paa det Tidspunkt var han alvorlig syg, og den 19. December 1914 døde han.

Brevene gengives med Bruhns Ortografi, men Tegnsætningen er moderniseret.

1.

Dybbøl d. 26 Marts 1864.

Mine kjære Forældre!

Efter lykkelig at være ankommen til Krigsskuepladsen antager jeg, at et Par Ord ikke ere uvelkomne. Reisen til Korsør gik godt. Vi bleve paa mange Stationer modtagne med Hurraraab, der rigeligt bleve gjengjældte. I Korsør gik vi strax ombord paa Dampskibet. Det var en ganske deilig Tour. Vi passerede det deilige Langeland, Ærø og mange andre Smaaøer. Det smukkeste af Alt var dog Sundet mellem Fyen og Thorsinge til Svendborg, hvor

Dampskibet lagde an. — Paa Kysterne som vi vare ganske nær bleve vi modtagne af Damer, der viftede med Lommetørklæder o. s. v., og som til Gjengjæld bleve modtagne med een eller anden Nationalsang. Om Aftenen ved Solnedgang naaede vi det deilige Als. — Da Fjenden kan beskyde Alssund maatte vi gaae i Land paa Østkysten. — Paa Landingsstedet begynder allerede den brogede Vrimmel, som en Krig medfører. — Herfra marscherede vi en god Miil i Mulm og Mørke gjennem nogle Smaaskove til Sønderborg. Her var det omtrent som man kom ind i en Bikube. Tusinder af Soldater bølgede igjennem Gaderne. Jeg havde ikke Idee om, hvor jeg skulde hen, indtil jeg og 2 andre, der skulde til samme Regiment stødte paa en gammel prægtig Underofficeer, der tog sig af os som sine Børn. Han viste os hen til alle de forskjellige Autoriteter og viste os herover i Slesvig til Skandserne, hvor Regimentet laae, men da det var saa seent, traskede vi til Sønderborg igjen. — Her var naturligviis ikke Tale om at faae saa meget Halm man kunde ligge i, hvor[paa] han tilbød os at disponere over et deilig stort Værelse, hvor han havde sit Contoir. Her tilbragte jeg saa Natten paa nogle Stole med Tornysteren under Hovedet og Kappen over mig, efterat han først havde forsynet os med Aftensmad. — Næste Morgen spadserede jeg en Tour ud af Byen og saae lidt af den deilige Omegn og meldte mig derpaa om Formiddagen til Regimentet, der laae som Reserve ovre i nogle Barakker paa Dybbøl Bjerg. Man er her indkvarteret i nogle Hytter, hvori der er udbredt Halm til at sove paa. Jeg er sammen med en Deel Officerer af mit Compagni, der lade til at være vakkre Folk. Granaterne hvine uafsladeligt i Luften og springe med et forfærdeligt Knald. Men ingen er endnu sprungen i Nærheden af det Sted, hvor jeg har været. — Hvis der intet Angreb skeer, hvilket godt kan være, da i dette Øieblik hele Linien beskydes, saa marcherer Brigaden iaften til Als for at hvile 3 Dage. Den har nu nemlig været paa Forpost i 7 Dage. Jeg var imorges henne i nogle af Skandserne, hvorfra jeg med min Kikkert tydeligt kunde see Preusserne. Dette er alt hvad jeg endnu har oplevet siden jeg igaar forlod Kjøbenhavn. Det næste Brev som I faae haaber jeg vil blive mere indholdsrigt. — Dette skeer vist neppe før om en halv Snees Dage. — Jeg har det forøvrigt godt og er ved rigtigt godt Mod. Da Alt her er saa umaadelig dyrt, saa saae jeg gjerne, om I vilde sende mig lidt Smør og maaskee lidt salt Kjød og holsteensk Ost. Det maa være forsvarligt indpakket og baade Brev og Pakke mærket:

Til

Hr. Officeersaspirant J. D. Bruhn,
3 Inf.reg. 2 Comp.

pr. Sønderborg.

Lev nu vel mine inderligt elskede Forældre og lad mig snart høre fra Eder. —

Eders hengivne Søn

Daniel Bruhn.

Hils Alle, Slægt og Venner.

2.

Hørup d. 5te April 1864.

Mine elskede Forældre!

Mit sidste Brev, som jeg skrev i Lørdags Ottedage haaber jeg, at I have modtaget. — Jeg har allerede i lang Tid ventet at høre fra Eder; men da en Post paa Grund af Sønderborgs Brand er gaaet tabt, antager jeg, at der muligvis kan være brændt et Brev til mig og maaskee andre Sager, som I have sendt herover. — Den Efterretning jeg veed I sætte meest Pris paa er, at jeg har det godt efter Omstændighederne. — Uagtet jeg endnu ikke har været med i nogen aaben Bataille, har jeg dog allerede prøvet Feltlivets Besværligheder og seet en Deel af Krigens Rædsler. — Officererne ved mit Compagnie ere særdeles vakkre Folk. — Compagniecommandeuren, Capitain *Moltke*¹ er en særdeles brav Mand. — Han er min nærmeste Foresatte og tager sig af mig som jeg var hans Søn, idetmindste hvad mine materielle Fornødenheder angaae. — Han veed ikke alt det Gode han vil gjøre mig. — Jeg troer jeg har gjort et godt Indtryk paa ham, da han har lovet mig, at jeg snart skal blive Officeer. — For Øieblikket har jeg kun Commandoen over 25 Mand og 2 Underofficerer eller er med andre Ord Halvdelingsfører. — Capitainen er en Brodersøn af Hofjægermester *Moltke* paa Egelund, men er dog en Mand paa henved 50 Aar. —

Forat I kunne faae Alting med, vil jeg fortælle Eder fra Ende til Anden, hvorledes jeg har tilbragt Tiden, siden jeg skrev — Lørdag Aften marscherede jeg med 2 Brigader (c. 6000 Mand) ind paa Als, hvor de skulde hvile et Par Dage efter 7 Dages streng Forposttjeneste — Mit Compagnie blev indkvarteret i Hørup og Omegn omtrent 1 Miil fra Sønderborg — Jeg tilligemed

¹ Kaptajn A. A. F. *Moltke* kommanderede 2. Kompagni, Batteri I, i 3. Regiment, under Oberst-Løjtnant H. W. Mathiesen. Cf. Generalstabens *Den dansk-tydske Krig 1864*, 3. Del, Bilag, S. 18.

2 Officerer fik Qvarteer paa en Bondegaard, hvor jeg forresten havde det godt, da jeg fik Officeerqvarteer; men hvor jeg iøvrigt tilbragte 2 meget kjedelige Paaskedage, da jeg jo ingen Mennesker kjendte — Anden Paaskedags Morgen var den store Storm paa Dybbøl — Vi bleve allarmede tidligt om Morgenen og begave os paa Marschen idet vi bestandigt hørte de tunge Kanoners Drønen paa den anden Side af Sundet; men inden vi naaede Sønderborg kom der Budskab om, at Stormen efter et 4 Gange mislykket Forsøg var tilbageslaet — Vi affyrede da Geværerne og gik tilbage til vore Qvarterer — Den næste Dags Eftermiddag mødte vi til Afmarsch og naaede om Aftenen Dybbøl, hvor vi mødte flere Regimenter, der med Musik og Sang droge tilbage for at afløses af os — Jeg blev placeret i Løbegravene paa Stillingens venstre Fløi, der er meest udsat for Fjendens Ild — Løbegravene ere ikke andet end store Grøfter, hvor Fylden for Dækningens Skyld er kastet op til den fjendtlige Side — Her var jeg i noget over 24 Timer — Det er en drøi Tid at tilbringe i saadan en Grav, kan I troe, og stikker man engang imellem Hovedet op, risicerer man, at det bliver taget bort — Natten var usædvanlig roelig — Der hørtes ikke et Skud — Først Kl. 10 om Formiddagen, da Solen begyndte at opvarme de stive Lemmer lidt, begyndte de fjendtlige Granater at spille — Det var strax lidt uhyggeligt at høre disse hvinende og brummende Uhyrer suse i Luften; men de ere i Grunden ikke saa farlige, som man skulde troe, da de bruger omtrent 10 Secunder om at komme herover, og der altsaa er rigelig Tid til at dække sig — Jeg vænnede mig derfor meget snart til dem og kunde gandske roeligt ryge, spise, drikke o. s. v. uden at lade mig genere — En Mand, der staaer Vagt oppe paa Brystværnet, raaber »Dæk«, naar han seer Røgen eller om Natten Glimtet af de fjendtlige Kanoner, og i en Fart smider man sig da fladt ned i Skidtet paa Maven eller Ryggen, ligesom det kan træffe sig — Om Aftenen seent bleve vi endelig afløste og marscherede da til Sønderborg, hvor jeg fik et ret godt Qvarteer — Næste Aften kom vi paa Forpost paa høire Fløi — Jeg kom ud paa Feltvagt og stod her hele Natten omtrent 1000 Alen fra den fjendtlige Forpostkjæde — Det var en mørk regnfuld Nat, og vi maatte staae op hele Natten paa aaben Mark uden det mindste Ly — Man kunde tydeligt see Fjendens Vagtild og høre ham arbeide og undertiden tale — Hele Natten hørte vi Rumlen af Kanoner, der bleve kjørte op, men desuagtet var, med Undtagelse af nogle Kanonskud og en lille Patrouillefægtning, alt roeligt — Om Morgenen bleve vi afløste og stode hele Dagen under Gevær i nogle Barakker ved een af Skandserne — Om Aftenen gik vi tilbage til en Barakleir, der ligger længere tilbage — Her sov jeg om Natten paa noget Halm

med min Tornyster under Hovedet — Om Formiddagen begyndte en voldsom Kanonade fra vor Side, der snart besvaredes af Fjenden — Henad Eftermiddagen begyndte han anden Gang at bombardere det ulykkelige Sønderborg, og inden Aften brændte det der paa flere Steder — Om Aftenen stillede vi atter for at gaae paa Forpost — En forunderlig Stemning greb mig ved at see det storartede Fyrværkerie i den mørke Aften — Det brændte alle vegne omkring mig — Istedetfor Rakterne saae man Granaterne, der om Natten omtrent see ligesaadan ud — Mange Saarede saae jeg blive bragt bort — Folkene vare iøvrigt ved godt Mod, da man ventede et Angreb, og den ene Fædrelandssang afløste den anden — Paa vor Marsch ud til venstre Floi, hvor vi atter skulde tilbringe 26 drøie Timer vare vi stærkt udsatte for Granatilden, men slap dog lykkeligt derud — Fjenden vedblev hele Natten og hele Dagen at beskyde os ganske forfærdeligt — Der kom i den Tid 2500 Granater herover — Vi havde dog gudskelov ikke mange Saarede — 2 Mand, der stode ved Siden, bleve truffene af Granatstumper; dog blev kun den ene haardere saaret — Jeg slap med nogle Smaabuler i Hovedet af Smaastenene, som blive kastede iveiret, naar Granaterne springe — Engang havde jeg faaet min Madpose frem og skulde spise; men Preusserne vilde ikke lade mig have Madroe engang; thi en Granat slog ned ved Siden af mig og oversprøitede mig og mit Smør i den Grad, at jeg maatte skrabe det reent først — Hele Natten regnede det stærkt, saa jeg blev aldeles gjennemblødt, og dertil stod man i Ælte til op over Anklerne — Om Dagen tørredes jeg lidt igjen af Blæsten — Naar I tænke Eder mig sort i Ansigtet af Kanonrøg og dernæst dyppet ned i et Leerælte, faae I et svagt Begreb om, hvorledes jeg saae ud — Efterat have tilbragt 26 Timer paa denne Maade bleve vi afløste og skulde have været til Sønderborg for at hvile den Nat; men det blev der ikke noget af; thi Fjenden havde hele Dagen beskudt den ulykkelige Bye, der nu stod i lys Lue — Vi fik da fat i nogen gammel vaad Halm for at sove i udenfor Byen paa en Mark. De trætte Soldater havde knapt begyndt at leire sig, før der blev blæst Generalmarsch — Enhver stillede sig uden Knurren paa sin Plads; men snart kom der Underretning om, at det var blind Allarm. Da vi kom tilbage, var det Meste af Halmen naturligviis væk — Jeg gik ind i et nærliggende Huus, hvor jeg krøb op paa et Loft — Her lagde jeg mig paa noget Tørvesmuld med Hovedet op til en Skorsteen og sov her den sødeste Søvn, jeg længe har sovet. Om Morgenen var jeg rigtignok lidt forfrussen; men da Vejret var godt, gik jeg ud og slikkede lidt Solskin, hvorpaa jeg gjorde mit Toilette i en Baad, der laae lige derved — Om Aftenen marcherede vi atter herud paa Landet,

hvor jeg nu for Øieblikket er og haaber at have Ro et Par Dage — Inde i Sønderborg seer det rædsomt ud, kunne I troe — Halvparten af Byen ligger i Aske, og det brænder endnu stærkt — Næsten alle Indvaanerne have samlet, hvad de kunne af deres Stumper og ere reiste — Mange ere desværre slaede ihjel eller saerede, og man hører kun Forbandelser mod den skjændige Fjende, der saaledes mod al Krigsret har ødelagt en aaben By — 2 Aspiranter, den ene var Forstcandidat *Schou*, der kom over med mig, ere i den Grad blevne lemlæstede af Granaterne derinde, at jeg ikke vil beskrive det. Den ene vil forhaabentlig snart ende sine Lidelser, hvorimod *Schou* nok kan reddes ved en Amputation — Det er ogsaa et stort Tab for Armeen, der her havde sit Støttepunkt og alle sine Contoirer —

I dette Øjeblik modtog jeg Eders kjærlige Brev og de gode Sager, I have sendt mig, og det kan vel ogsaa være paa Tiden at holde op med den Beskrivelse af Feltlivet, som I nu vil have lidt Idee om —

Tusind Tak for Eders kjærlige Ord og Ønsker for mig — Det vil blive Glandspunkterne i mit Liv herovre at høre fra Eder. Lad det derfor skee ret ofte, om jeg ogsaa ikke altid kan svare strax — Jeg haaber, at mit Brev vil træffe Eder Alle raske og glade derhjemme; thi det kan jeg forsikkre, at jeg er, og jeg mangler hverken Tillid til Gud eller Lyst til mit Kald — Hils de kjære Søstre og Alle i det kjære Hjem fra mig og lad mig i næste Brev vide, hvorledes Alt staaer til der — Hils alle Venner og Bekjendte paa Landet og i Kjøbenhavn; thi jeg faaer neppe Tid til at skrive til nogen Anden — *G l e m i k k e B r u h n s i F r b g*, som jeg veed tænke paa mig — Bed Masine¹ faa min Adresse ind, om hun eller Nogen vil sende mig et Par Ord — Bed hende at hilse Onkel Emils, Tante og lille Petrea og alle de Andre fra mig — Lev nu vel mine inderligt elskede Forældre og vær kun ved godt Mod, hvad mig angaaer — Mine Tanker ere stedse ved det velsignede Hjem — Tusinde Gange Farvel

Eders hengivne Søn

Daniel Bruhn.

Fra Hans (Hannes Mand) og fra Ole Petersen skal jeg hilse mange Gange — Markusses Sønner har jeg endnu ikke kunnet træffe, da Jørgen er ved et andet Regiment og Erik er kvarteersyg — Carl Willebeck har ogsaa bedet mig hilse mange Gange — Madæskan beholder jeg foreløbigt herovre, da der mueligviis kunde være Et eller Andet at sende hjem — Forøvrigt skal I ikke sende mig noget over mere, da det vidst er meget dyrt —

¹ D. B.s Søster Forfatterinden *Massine Steinon Bruhn* (1845—95).

Dybbøl Skandse d. 12^e April 1864.

Mine elskede Forældre!

Igaar Aftes, da vi skulde stille for at gaae paa Forpost mødte jeg *William Bruhn*¹ her af Regimentet — Han havde lige faaet et Brev hjemme fra, hvori blandt Andet stod, at Rygtet i Kjøbenhavn gik, at jeg skulde være haardt saaret — Af Frygt for, at dette gudskelov ugrundede Rygte skulde komme Eder for Øre, fandt jeg det at være min første Pligt at meddele Eder dette, skjøndt her ikke er megen Leilighed til at skrive, da jeg ligger i en Leergrav og desuden er saa kold om mine Fingre; men jeg veed jo, at I ville tage det, som det falder sig — Uagtet jeg siden jeg skrev sidst mange Gange har seet Døden under Øinene, er jeg gudskelov aldeles frisk og uskadt, hvilket forresten er et Guds Under — I Forgaars havde vi især en meget varm Dag — Fjenden havde om Natten kjørt sit Skyts op foran vor Stilling og gav os som sædvanligt sit glatte Lag hele Dagen igjennem — Jeg saae denne Dag megen Elendighed, som jeg ikke vil beskrive — Vi mistede mange Folk af vort Regiment — Flere faldt lige ved Siden af mig — Der er ikke noget gyseligeres Syn end at see Folk saarede af disse fatale Granater, da de blive aldeles masacarerede — En Kanonkugle derimod tager bort, hvad den træffer paa, og en Riffelkugle saarer kun, hvor den træffer — Der faldt et Stk. Jern paa c 50 Punds Vægt saa nær ved mig, at jeg vilde være blevet slaaret ihjel, hvis jeg ikke ganske tilfældigt havde flyttet mig en Alen bort derfra — En Granat sprang ogsaa midt i en lille Klynge, hvori jeg med nogle Andre sad og spiste, men mærkelig nok uden at saare en Eneste af os — Jeg blev kun lidt døv paa det ene Øre af det forfærdelige Lufttryk, som en saadan Explosion fremkalder — Det er imidlertid taget af hver Dag, saa jeg haaber ikke, det skal skade mig — Vore ellers saa taalmodige Folk ere meget kjede af denne Beleiringskrig — De ville ud og slaaes med Fjenden, sige de, og da ville de gjerne offere Liv og Blod, men de ville ikke ligge stille og lade sig slaae ihjel uden at kunne gjøre Noget igjen — Vi ere nu intetsteds sikke mere, da Fjenden paa Grund af de mange Overløbere kjender vore Smuthuller — I Sønderborg, der er aldeles ødelagt, kunne vi jo nu ikke være mere — Vort eneste Tilflugtssted herovre var da Barakkerne bagved Stillingen, hvor vi engang hver 3die eller 4de Dag kom under Tag; men for nogle Dage siden slog en Granat ned og dræbte endeel Folk, der trygt laae herinde, og idag har det endelig lykkedes dem at stikke Ild paa dem

¹ Formentlig *Adam Christian William Bruhn*, f. 1843, død 1901 som afsk. karakt. Kaptajn.

— Igaarnat bleve vi vækkede ved at høre de afskyelige Hyl, som Preusserne udstøde, før de skulle gaae paa, og som skal være en Efterligning af vort »Hurrah« — Nogle Salver fra vore Forposter bragte dem imidlertid efter nogle Timers Forløb til at gaae tilbage — Jeg stod i Reserve og saae ikke noget til det — Jeg hørte kun nogle matte Kugler pibe forbi Ørene — Igaar faldt den gamle stolte Dybbøl-Mølle, der syntes at skulle trodse Fjenden til evig Tid — Den har maaskee kostet Fjenden flere Hundrede Tusinder, da de lige siden de begyndte at beleire Stillingen have moret sig med at skyde til Maals efter den —

I Haab om en af Dagene at høre fra Eder vil jeg slutte disse tarvelige Linier med tusinde og atter tusinde kjærlige Hilsener — Hils Sødskende, Venner og Familie, da jeg ikke skriver til Nogen uden til Eder — Lev vel

Eders hengivne Søn
Daniel Bruhn.

Bring ved Lejlighed Ole Larsen i Gadehusene en Hilsen fra sin Søn, som jeg igaar første Gang talte med — Han har det godt.

4.

Als d. 19. April 1864.

Mine kjære Forældre!

Den foregaaende sørgelige Dags Besværligheder har jeg lykkeligt overstaet. Naar I af Bladene see nævnet iblandt de mange Saarede Officeraspirant Bruhn af 3die Reg. saa er det *W. Bruhn*, Berider Bruhns Søn — Han er dog Gudskelov saa let saaret, at han selv kunde flygte og derved undgaae Fangenskabet, hvori Officererne af hans Compagnie tilligemed de fleste af Folkene befinde sig — Efter i 14 Dage ikke at have været iseng og efter at have tilbragt flere Nætter og Dage under aaben Himmel laae vi igaar Formiddags i det deilige Veir og varmede os i Solskinnet samt fik en Smule Søvn, som vi saa længe havde savnet — Jeg skulde for første Gang i lang Tid have nogen god varm Mad, stegt Flæsk og Kartoffler; men just som Kokken kom med Maden, blev der blæst Allarm — Kuglerne peb allerede om Ørene paa os — I en Fart kom Compagniet paa Benene og rykkede frem under en voldsom Regn af Spidskugler og Granater — Preusserne havde da allerede taget Skandserne og rykkede rask frem imod os — vi besatte de nærmeste Hegn og forsvarede os, saa godt vi kunde fra Hegn til Hegn og fra Gaard til Gaard — Folkene vare ikke gode at faae frem — Jeg maatte bruge alle

Kneb for at faae dem frem — Endelig blev der blæst Retraite, da vi næsten vare afskaarne — Imidlertid løb min Lieutenant og med ham Folkene tilbage — Da jeg saae, jeg var alene, sluttede jeg mig til en anden Deling, der tappert holdt Stand. Imidlertid saae jeg Pikkelhuerne myldre frem fra alle Kanter i c 50 Skridts Afstand — Da jeg hellere vilde skydes end tages tilfange, gav jeg mig paa Flugten, som Gud være lovet lykkedes imod al Forventning, uagtet Preusserne sendte Kugler i Masse efter mig — Det var underligt at løbe imellem de stakkels Døde og Døende uden at kunne hjælpe dem — Jeg naaede lykkeligt Brohovedbatteriet, som vi en Tidlang holdt forat dække Armeens Tilbage- tog — Her blev jeg strax taget i Beslag af en ubekjendt Officer, af hvem jeg fik Ordre til at samle Resterne af 9' Regiment, hvormed jeg da besatte Brystværnet — Da vi gik tilbage herfra, kom jeg igjen til mit Compagnie, der omtrent havde mistet Halvdelen af sine Folk — En svensk frivillig Officer, *Nordenfalk*,¹ der førte den ene Deling af Compagniet, var ogsaa falden, og jeg gik saa ind i hans Plads og gjør nu saaledes Officerstjeneste — Vort Tab, som vi endnu ikke kjende, har været umaadeligt stort — vi ere nu ovre paa Als, som det nu gjælder at forsvare — Fjenden idag ikke beskudt os stærkt, men naar han kommer lidt i Orden, begynder nok den gamle Vise — Jeg troer at kunne glæde Eder med, at jeg har gjort min Pligt, og jeg var under det Hele aldeles roelig — Jeg troer derfor at kunne betragte det som en Paaskjønnelse fra Capitainens Side, at jeg er bleven Delingsfører —

Alle Kulsvierne, som vi kjende, Hans, Ole Petersen osv. ere saavidt jeg veed ilive — Af 2det Regiment paa c 1600 Mand ere kun 180 tilbage. Jens Carlsens Søn, som stod ved dette Regiment, har jeg ogsaa talt med efter Affairen —

Jeg haaber, I kunne læse dette Kradserie — Mit Skrivebord er som sædvanligt den bare Jord, da vi i den senere Tid bestandigt ligge paa Marken —

Tusind Tak for Eders kjære Brev og for Moders Portræt, som jeg dagligt seer paa —

Hils *Rung* mange Gange og tak ham for hans Brev —

Lev nu vel mine elskede Forældre og hils Alle fra Eders hengivne Søn

Daniel Bruhn.

---

¹ *O. Nordenfalk* nævnes iblandt de saarede i Generalstabens *Den danske-tydske Krig, 1864, 2. Del, Bilag, S. 112.*

Mummark d. 24de Mai 1864.

Mine kjære Forældre!

Moders kjærlige Brev modtog jeg igaar, og skjøndt jeg har ligesaa lidt at skrive om som Moder, vil jeg ikke tage i Betænkning at lade Eder vide, at jeg har det i bedste Velgaaende herovre paa det deilige Als. Siden Vaabenstilstanden indtraadte, have vi flakket fra den ene Bondebye til den anden — De sidste 5 Dage har jeg ligget paa en gammel Bondegaard i Nærheden af Alsens Østkyst hos nogle flinke gamle Bønderfolk — Jeg har her et rart lilleVærelse og en god Seng — Med Undtagelse af nogle faae Timers Exercits har jeg næsten intet at bestille, hvorfor Tiden er mig forfærdelig lang — Min Middagsmad, der bestaar i god jevn Landsbykost, faaer jeg her paa Gaarden — Jeg var, da Vaabenstilstanden indtraadte, paa Vagt i Sønderborg — Der herskede en underlig Stilhed i den store mennesketomme Bye, der nu for Størstedelen ligger i Ruiner — Man saae foruden Soldaterne ikke andre levende Væsener end en forfærdelig Mængde Rotter og som Følge deraf ogsaa Katte, der om Natten i talrigt Chor istemmede deres uhyggelige Concert — Kl. 12 den sidste Nat hørte vi de livlige Toner af et Horn paa den anden Side af Sundet, hvilket er Tegnet til, at en Parlamentair ønskes over — Det blev strax besvaret fra vor Side, og strax efter roede vor Kapitain over til den fjendtlige Officeer, der mærkeligt nok var en nær Slægting af ham — Han kom tilbage med det Budskab, at Preusserne betragtede Vaabenhvilen som begyndt — Jeg fik da Lov til at trække mine Folk ind, paa nogle faae Poster nær, og Resten fik da Lov til at sove, hvor de kunde finde en Plads, hvilket ikke behøvede at siges 2 Gange — Om Morgenen var Kysterne paa begge Sider fulde af nysgjerrige Soldater — Preusserne vare især meget oprømte og opfordrede paa det Kraftigste vore Soldater til at komme derover, idet de vinkede til dem med deres Feltflasker — Vore Soldater besvarede Invitationen med deres ægte Kulsviervitzer, som de altid have paa rede Haand — Længere hen paa Dagen tog en Preusser sig endog den Frihed at roe herover og aflægge os en Visit — Om Aftenene bleve vi afløste og marscherede da nogle Mile op i Landet, hvor vi siden den Dag have ligget — Der har været stærk Tale om, at vi skulde forlægges til Kjøbenhavn under Vaabenhvilen — Om det bliver Tilfældet veed jeg ikke, da jeg herovre lever i den største Uvidenhed om Alt, hvad der foregaar udenom — Om vi faae Krig eller Fred, skal jeg hellerikke have nogen Mening om — I hvad Vorherre saa bestemmer skal jeg med Glæde være parat — Skulde jeg have den Lykke at komme

til Kjøbenhavn, haaber jeg at see mine kjære Forældre der som nogle af de Første — I det Haab, at vi altsaa snart sees slutter jeg mit Brev med tusinde kjærlige Hilsener —

Eders hengivne Søn

Daniel Bruhn.

Hvis den Pakke, som Moder skrev, om jeg havde modtaget, var den, hvori der fandtes et Par Underbeenklæder samt endeel Fødevarer, saa har jeg modtaget den —

6.

Sundsmark Barakker d. 9' Juni 64.

Mine elskede Forældre!

Igaareftermiddags modtog jeg Faders kjære Brev just som jeg kom hertil — Undskyld at jeg svarer med Blyant, det er af Mangel paa Blæk; thi nu lader Feltlivet til at tage sin Begyndelse igjen — Inat er saavidt jeg veed Vaabenstilstanden forbie, og Krigen tager rimeligviis saa sin Begyndelse igjen — Forhaabningerne om at komme til Sjælland ryge saaledes i Vadsken — Tusind Tak for Lykønskningerne i Anledning af min Udnævnelse, som jeg saalænge har maattet vente paa — Dog har jeg været heldig, eftersom kun Halvdelen af det søgte Hold er bleven Officerer — Min Gage vil ikke blive synderligt større; den var som Aspirant 36 rd om Maaneden, hvilket jo ogsaa er udmærket, men min Stilling vil jo blive meget behageligere — Til Oppasser vil jeg rimeligviis faae en Trainkudsk, da der jo er Brug for alt det vaabenøvede Mandskab — Jeg troer, jeg er saa heldig at faae Lov til at blive ved Compagniet, hvilket jeg ikke havde ventet — Det er længe siden, jeg har hørt noget fra Eder, men nu haaber jeg vi kunne correspondere noget hyppigere, og fra nu af bliver her vel noget Mere at skrive om — Til Middag skulle vi første Gang paa Forpost efter Vaabenstilstanden — Jeg traf imorges to gode Bekjendte, som jeg ikke vidste vare herovre, nemlig *Grønbech* og *Ludvig Bruhn*, begge ved 18' Regm. *Grønbech* var inderlig kjed af Soldaterlivet — De bade begge at hilse — Fra Hans skal jeg ogsaa hilse mange Gange samt takke for Daleren — Han har det godt —

Saasnart I faae mit Brev, vilde jeg gjerne have sendt min Vadsæk herover — Indeni Vadsækken maatte der gjerne være nogle Strømper samt min Kaskjet, og hvis der ellers er Et eller Andet, I ville betænke mig med — Der er vel en ordentlig Laas for den — Et lille Haandklæde eller to kunde jeg ogsaa behøve

— Med Pakken følger vel et lille Brev — I skulle da snart høre fra mig igjen — Indtil videre ønsker jeg Eder et Levvel mine kjærlige Forældre — Hils Alle derhjemme fra Eders hengivne Søn Daniel Bruhn.

7.

Lejren ved Hald den 20de Juni 69.

Kjære Forældre!

Skjøndt jeg endnu ikke har hørt Noget fra Eder, vil jeg dog ikke betænke mig paa atter at sende Eder nogle Linier, da jeg veed, I længes efter at høre fra mig — Hvad der er det Bedste er, at jeg er godt fornøjet med mine Foresatte og saavidt jeg veed er det gjensidigt. Baade Generalen og Capitainen ere Folk, som man jo paa Grund af deres velbekjendte Tapperhed og Dygtighed allerede maa have stor Agtelse for, og dertil kommer, at de begge ere meget humane og behagelige Foresatte, der vise mig megen Opmærksomhed — Jeg har foretaget en Deel længere Ridetoure sammen med dem, og Terrainet er ikke fuldt saa slemt, som jeg havde ventet det, da Lyngen ikke er meget høi — Bakkerne derimod ere meget steile herovre — Naturen heromkring er trods sin Ufrugtbarhed saa storartet smuk, som man intet Begreb kan gjøre sig om — Med min Hest er jeg efter Omstændighederne godt fornøiet — Jeg har selv efter min Smule Hesteforstand valgt den iblandt en halv Snees Skoleheste fra Officeersskolen — Lieutenant *Georg Rung*, der er ansat ved Trainafdelingen, har udleveret den — Den er sine 13 Aar gammel, men seer rigtig godt ud, rød, og har gode Been — Den er godt tilreden og lydig, men kan hverken følge Generalens i Skridt eller stærkt Trav, hvorfor den gaaer i een Dands hele Tiden, naar han skridter, og i Galop naar han traver til — Musikken kan den endnu ikke rigtig forsone sig med, og hvorledes den staaer for Skud, har jeg endnu ikke havt Leilighed til at erfare; men jeg troer nok, jeg kan tumle den —

Alle Afdelinger ere nu ankomne i Leiren, saa I kan tro, der er Liv — Jeg maatte ud med Generalen og tage imod dem, hvergang der kom en — Den ligger smukt omgiven af en Egeskov og afgiver et storartet og broget Skue — Vi har lidt forfærdeligt af Kulde om Natten, da det har frosset herovre, men inat var det gudskelov lidt mildere — Kl. 4 om Morgenen er man paa Benene, saa trækker den vagthavende Bataillons Musikkorps 2 Gange igjenem Leiren med fuld Musik — Uagtet det er en ret behagelig Maade at blive vækket paa, ønsker man den dog gjerne Pokker ivold — Jeg har fuld Kost i Messen No. 2 og giver herfor 7 om Dagen — Det er formeget, for en Secondlieutenant; men jeg

er aldeles nødt dertil ifølge min Stilling. I denne Messe spiser noget over 100 Officerer, (der er 3 Messer), og man lever udmærket godt — Jeg har idag været til en fiin Middag hos General Steinmann; men hverken den fine Mad eller de fornemme Omgivelser smagte mig — Jeg var den eneste Secondlieutenant med Undtagelse af Generalens egen Søn — Et stort Musikkorps spillede under Taflet, og ved hver Couvert fandtes et Concertprogram — Med Forretningerne gaaer det ret godt — Jeg har meget at bestille paa Contoiret og er fordetmeste enten ved Skrivebordet eller paa Hesteryggen, hvorfor det er en tvungen Stilling — Det er derfor kun lidt engang imellem om Aftenen, at jeg kan være sammen med mine Kammerater — I Haab om, at jeg snart hører fra Eder vil jeg for denne Gang slutte med kjærligst Hilsen til Eder Alle —
Daniel Bruhn.

I Hast.

8.

Leiren ved Hald den 27de Juni 69.

Kjære Forældre!

I dette Øieblik modtog jeg Faders kjære og velkomne Brev og den gode Trøie, som jeg haaber at have megen Nytte af — Tak for alle kjærlige Tanker, I sende mig, og Tak for alt det Arbeide de kjære Søstre og Moder formodentlig har havt med Trøien — At Tante Jette var død, har jeg ikke før nu hørt; men det var hun vidst bedst tjent med, den Stakkel — Jeg har i Formiddag ligesom forrige Søndag været til Gudstjeneste med min lille General — Det er en meget smuk og høitidelig Gudstjeneste, der holdes 2 Gange hver Søndag paa en stor grøn Plads omkring en med Grønt og Blomster smykket Prædikestol — Præsten, der er en gandske ung Mand (hans Navn er *Scheppelern*,¹ Capellan ved Kirkehelsing og Drøsselberg Menigheder i Sjælland) forkyn-der Guds Ord med en saadan Varme og Inderlighed og i et saa kraftigt og veltalende Foredrag, som jeg endnu aldrig har hørt Mage til — Et Musikkorps udfører Psalmemelodierne, der i For-ening med et Chor paa adskillige Tusinder af Stemmer tager sig godt ud — Soldaterne, der ikke som ifjor kommanderes, møder saa talrigt som mueligt og i deres bedste Pynt — Tonen i det hele taget herovre er meget god — Leirens Udstrækning er for stor til, at der kan blive Tale om noget egentlig Samliv for det Heles Vedkommende; men indenfor de enkelte Brigader og for de andre Vaabenarters Omraade er Tonen meget god —

---

¹ *Georg Frederik Sophus Scheppelern*, f. 1839, senere Sognepræst ved Trinitatis Kirke i København.

Da Varmen nu er indtraadt, ere Øvelserne meget anstrengende — Varmen paa en saadan Lynghede, der kaster Solstraalerne tilbage, er utaaelig — Det er storartet Syn at see, naar om Morgen alle Afdelingerne rykke ud ad de forskjellige Veie til Øvelsespladserne — Kl. 6½ hver Morgen rider jeg ud med Generalen og kommer i Regelen hjem Kl. 11½ for at tage fat paa Adjudantforretningerne — Til Frokosten Kl. 9 samles saavidt mueligt Brigadens Afdelinger for at hvile ½ Time medens Brigadens Musikkorps c. 50 Musici spiller for os — General *Wilster*,¹ der er meget musikalsk, interesserer sig særlig for Musikken, der ledes af en meget dygtig Mand ved Navn *Colard* — Om Eftermiddagen, naar Tiden tillader det, er jeg i Regelen ude paa Recognosering — Min stakkels Røde har det strengt, og jeg troer ikke, den holder ud med mig, uagtet baade min Hestepasser og Stabschefen forsyner den med Brød foruden den rigelige Ration, den hver Dag faaer af Havre og Hø — Jeg troer mærkværdig nok, at jeg ikke rider saa galt — Idetmindste bliver jeg ofte complimenteret for mit Ridt, endogsaa af Husarofficererne — General *Wilster* er en vanskelig Mand, der skal behandles med den yderste Delicatesse og Varsomhed og holder strengt paa Formerne, ligesom han ogsaa stiller store Fordringer til sine Undergivne; men da jeg endnu ikke har stødt an mod Noget af dette, troer jeg endnu, at jeg staaer i høj Gunst hos ham — Førøvrigt Intet uden de kjærligste Hilsener fra Eders hengivne

Daniel Bruhn.

I Hast.

Skriv snart.

9.

Leiren ved Hald den 5te Juli 69.

Kjære Forældre!

Uagtet jeg kun saa sparsomt hører fra Eder derhjemme, vil jeg dog ikke deraf slutte, at I tænker mindre paa mig og antager derfor, at I ligegodt længes efter at høre fra mig, idet jeg vil benytte et Øiebliks Ro til at skrive — Efter Eders sidste Brev staaer jo Alting vel til derhjemme — Havde der været gode eller daarlige Efterretninger derhjemme af Betydning, havde jeg ved hørt Noget — Af Bladene seer I vel, hvad der kan være af Smaating herovrefra at bemærke — Vi maae gjerne derigjennem erfare, hvad der foregaaer af Nyheder her — Jeg har nu gjort mig fortroelig med min Stilling og havde ikke Noget imod at beholde den, skjøndt

---

¹ *Ernst Henrik Claude Wilster*, Generalmajor. 1808—1881.

den ogsaa kan medføre mindre behagelige Sider — Jeg har nu først egentlig faaet at vide, hvad det vil sige at være Ordonants-officeer, siden de større Brigadeøvelser ere begyndte — Generalen, der ellers er Elskværdigheden selv, er under disse meget ilter — Det er heller ikke nogen let Sag at haandtere en Samling af halvfemte Tusinde Mennesker undertiden af flere Vaabenarter — Han gjør ingen Forskjel mellem sine Oberster eller sine Lieutenanter, enhver faaer sit efter Fortjeneste; men har han været hidsig mod En eller Anden, skal han aldrig glemme ved første Leilighed paa den elskværdigste Maade at bede om Forladelse derfor — Han er ubetinget den meest populaire Mand i Leiren. Han kan tale med den menige Mand, smage paa hans Mad, spørge til Kone og Børn og see til de Syge, bringe dem Trøst og Opmuntring som Ingen Anden — Ligeoverfor den dannede Klasse er han complet Hofmand — Jeg troer, jeg er stærkt i hans Kridshuus — Jeg maa hver Dag ind og drikke et Glas Vin med ham til Tak for min Assistance, som han er meget tilfreds med — Jeg følger ham ogsaa som en Skygge og farer paa hans mindste Vink i Karriere fra Bataillon til Bataillon med hans Ordre, som jeg heldigviis troer, jeg baade har Evne til at forstaae og opfatte og tillige gjengive paa en folkelig Maade — Man skal rigtignok passe paa at være aarvaagen, naar man i dette farlige Terrain skal fare afsted over Stok og Steen, maaskee med Kortet i den ene Haand og Hovedet fuldt af Ordre og samtidig følge alle Afdelingers Bevægelser, som jeg altid maa vide Besked om — Dertil maa jeg vide god Besked med Reglementet, som Generalen ikke er stiv i og ofte tager fejl i — Alle Officerer i Brigaden kjende Wilsters Adjudant og rette stadig deeltagende Spørgsmaal til mig og min stakkels Hest's Befindende — Jeg skal imidlertid nok holde det ud, og jeg troer ogsaa, der er en god Natur i Hesten, som jeg sørger for bliver proppet tidlig og sildig, naar vi ikke ere ude, og da lader jeg ogsaa een af Ordonnantserne hver Dag tage Brød med til den — Min Hestepasser, der er en skikkelig Jyde, strigler, vadsker og pudser den, naar der er Tid og holder min Rideeqvipage i en smuk Orden. Øvelserne ere meget anstrengende; men Folkene ere ved godt Humeur — Om Aftenen kan man see store Optog med de latterligste Costumer drage gennem Leirgaderne — Sangforeninger, Mester Jakel og andre Dyrehavsfolk kan man finde ved næsten alle Afdelinger — Det er især militaire Skuespil, der foretages. De stærkeste Jenser ere Heste og de mere fiffige fungere som Generaler, Oberster osv. At der ved disse Leiligheder kan gjøres enkelte Udfald mod en eller anden Høierestaaende, sees der naturligviis igjennem Fingre med. Igaar Aftes blev Leiren uventet alarmeret. Jeg kom heldigviis i rette Tid hjem fra en lille Tour udenfor Leiren og var paa et Par Minutter i Sadlen — Paa 8½ Minut stod 10,000 Mand

opstillet i marschfærdig Stand — Iaften er der deals for Officerer og deals for Uofficerer og Mandskab arrangeret en stor Fest i Anledning af Fredericiaaffairen — Jeg slutter hermed af Mangel paa Plads med hjerteligst Hilsen til Eder Alle og haaber snart at høre fra Eder.

D. Br.

10.

Leiren ved Hald den 13de Juli 69.

Mine kjære Forældre!

Mangfoldig Tak for Faders sidste kjære Brev. I Tiden siden jeg sidst skrev har jeg havt saa meget at bestille, og været saa udmattet, at jeg bogstavelig ikke har kunnet skrive. 10 Timer paa Hesten om Dagen, 4 a 5 Timer paa Contoiret og 5 Timers Søvn er det Reglementerede — Jeg var idag ude at modtage Kronprindsen, der under de opstillede Troppers Jubelraab red igjennem hele Leiren — Af den Grund er jeg idag kommet tidligere hjem og seer mig saaledes istand til at skrive disse Linier — De større Maneuvrer, der allerede for længere Tid siden ere begyndte, lægge stærkt Beslag paa Tid og Kræfter; hvilket dog kunde være det Samme, naar blot min stakkels Hest kunde holde det ud. Jeg har i den sidste Tid maattet bruge Sporerne mere end ønskeligt, og tilsidst kunde den ikke mere og gik reent fra Foderet — Dyr lægen erklærede, at det var af Udmattelse, og anbefalede Hvile, hvorfor jeg har maattet ride en anden Hest, som imidlertid allerede den første Dag blev træt for mig — Idag paraderede jeg paa min Røde igjen i Prindsens Følge og jeg haaber nu, at den kan holde ud en Tour igjen — Den Tjeneste, der er mig ubehageligst er det, at være Generalens personelle Adjudant — Jeg maa ofte midt under mit Arbeide i en gruelig Fart i Pynten for at gaae med Generalen paa Visitter hos de mange Generaler, der i denne Tid komme og gaae her i Leiren — Igaar Aftes vare vi hos Krigsministeren, hvor vi bleve indbudte til Thee — General Wilster var saa god at tale med ham om min Stilling og mit Ønske om at blive fast Officeer — Han svarede naturligvis, hvad jeg havde ventet herpaa, at jeg jo kunde forsøge paa at gaae op til næstældste Klasse til Foraaret — At dette vilde være uklogt af mange Grunde, har jeg jo forklaret Eder — Den eneste Udvei der er, er den fremdeles at gjøre Tjeneste og see Tiden an, der vidst vil bringe Noget med sig; men dette kan jeg jo heller ikke paa Grund af de trykkende pecuniaire Omstændigheder indlade mig paa. Gjør Eder derfor intet Haab i den Retning — Alene her kommer jeg naturligviis fra med ikke saa lidt Gjæld — Hvad der gaaer til her af

Handske, Sporer, Sabelqvaster er betydeligt og har allerede forvoldet mig store Udgifter — Idetheletaget er den Ære, jeg her nyder, temmelig dyrt betalt, og jeg længes derfor efter, at det snart skulde være forbi — En af de sidste Dage i næste Uge tænker jeg at forlade Leiren, og I skal derfor ikke gjøre sikker Regning paa at høre fra mig før — Et Par Ord fra det kjære Hjem ville ligegodt være velkomne — Jeg haaber sidst i denne eller først i næste Maaned at faae Leilighed til at gjøre en lille Sviptour hjem — Vær i alle Tilfælde paa det kjærligste hilset Alle af Eders hengivne

Daniel Bruhn.

I Hast.

11.

Sjerra Nevada-Bjergene
7de Juni 1871.

Elskede Forældre og Søstre!

Siddende paa Hesten paa Toppen af en af Verdens høieste Bjergkjæder, der skiller Staterne California og Nevada, skriver jeg disse Linier, haabende at faae en Leilighed til at afsende Brevet med Veviseren, der ledsager os over Bjergene, naar han forlader os — Vi befinde os her 41 Mand i Tallet med omtrent 3000 Heste — Det har været et fortvivlet halsbrækkende Arbeid at faae samlet disse Dyr, der løb vilde omkring paa de store øde Sletter omkring Floden Kings River, og jeg har været Vidne til mange Grusomheder udøvede mod disse stakkels vilde Dyr af den raae Bande, som vi for størstedelen bestaae af. De have givet os Arbeid nok den første Tid, men blive med hver Dag fredeligere — De føres i een stor Drift, som vi omringe i en Rundkreds, naar vi reise — Naar de græsse og om Natten bevogte Halvparten dem skifteviis til Hest. Jeg er omtrent 18 Timer i Døgnet i Sadeln, og da de andre 6 Timer ere temmelig nødvendige til at spise, sove og vadske vort Tøi i, benytter jeg, saavidt det lader sig gjøre, Vagttiden til at skrive i — Hver Mand har 3 Sadelheste, hvoraf de, der ikke bruges i Øieblikket, føres i en særskilt Afdeling — Paa de andre Heste har der aldrig været Sadel eller Sele. Det har taget os 4 Dage fra Foden til Toppen af Bjergene, og vi have i Gjennemsnit mistet omtrent 25 af de ældste Heste om Dagen — De stakkels Dyr, der ere vante til at løbe omkring paa de flade Sletter, kunne ikke udholde de med Bjergevandringen forbundne Besværligheder, tilmed da her er meget knap Tid paa Græs og Vand — De ere forøvrigt meget nøisomme og kunne leve paa Græs, som vi ikke vilde byde Faar

eller Gæs — Jeg har lidt en Deel imellem disse raae Mennesker, hvoraf en større Deel, end jeg havde ventet, ere Amerikanere og dertil noget af det værste Udsbud, der altid foragte og forhaane andre Nationaliteter, men jeg staaer mig nu noget bedre med dem og der findes dog enkelte taalelige Mennesker imellem dem. Kosten bestaaer af Flæsk og Bønner samt sort Kaffe Morgen og Aften — Om Dagen i Regelen Intet — Høist et Stykke Brød, et Løg og en Slurk Flodvand — Min Seng er den bare Jord, mine Sengklæder 2 Dækkener og min gamle trofaste Kappe; men jeg befinder mig bedre ved denne Levemaade, hvad Helbred angaaer, end nogensinde og er iøvrigt nogenlunde veltilfreds — Det er med alt andet end vemodige Følelser, at jeg forlader Californien, og det er mig en vis Tilfredsstillelse, at jeg med hver Dag kommer Eder om end kun nogle faae Miil nærmere, skjøndt det jo er uueligt, at jeg atter kommer tilbage til California — Jeg vil see at holde ud til Denver, som jeg skrev Eder — Det skal være en ret god Plads — Maaskee forlader jeg allerede Expeditionen i Virginia i Staten Nevada eller i Saltøstaden i Utah, som ogsaa ere gode Byer — Forøvrigt er det mig umueligt at sige noget Bestemt — Send kun Eders næste Brev til Denver — Det er uueligt, at jeg Ingen af dem faaer; men saa have I jo gjordt, hvad I kunne — Lønnen er 1 Dollar om Dagen; men Sattel og øvrige Ridegjenstande, som vi selv skulle holde os med, har allerede pr Forskud taget $1\frac{1}{2}$ Maanedes Løn — Ting af synderlig Interesse har jeg ikke mødt paa min Vei — Hele det Indre af Californien er kun een rygende Sandørken — Man har forsøgt at holde Faar der, men Dyrene ligge døde i Tusindviis af Hunger og Tørst — Undertiden seer man i flere Dages Reise ikke een ussel Hytte — Her i Bjergene er Naturen ret smuk, men heller ikke her seer man næsten et Græsstraae. En Sædmark har jeg ikke seet, siden jeg forlod Stockton — De første Indianere traf vi ved Kings River. Det var en meget fredelig, næsten sort Stamme kaldet Digger Indianere — Jeg besøgte deres Leir og Hytter, som de bygge af Siv og Træ. De vare lige komne op af Vandet og vare omtrent klædte som Adam og Eva, men modtog mig ikke destomindre meget ugeneert — Kun Børnene syntes at nære en vis Skræk for hvide Mænd. De stakkels Fruentimmer maae gjøre alt Arbeidet, medens Mændene kun ligge og dovne sig paa Maven —

Jeg troer, jeg kommer til at slutte for denne Gang — Gud give det maa træffe Eder Alle vel — Naar jeg de lange stjerneklare Nætter staaer paa Vagt, tænker jeg altid paa Eder og det kjære Danmark og synes at være Eder nærmere — Det holder mig saa deiligt vaagen — Naar jeg kan, skulle I atter høre fra mig — Om det skulle trække lidt ud, skulle I ikke bryde Eder derom — Vi kom-

me snart i Egne, hvor vi maaskee for en Maaned ikke seer et menneskeligt Væsen — Indtil videre lev vel.

Eders hengivne

Daniel.

12.

Bishop Creeck 21de July 1871.

Elskede Forældre og Søstre!

Med stor Vanskelighed er jeg kommet i Besiddelse af Pen og Blæk samt et Stykke smudsigt Papir og har fundet en Plads til at skrive i en Vogn. Jeg vil derfor ikke lade Leiligheden gaae ubenyttet hen til atter at lade høre fra mig, da jeg frygter, at mit sidste Brev, skrevet med Blyant var temmelig ulæseligt. Først maae jeg bemærke, at det sidste Brev, jeg havde fra Eder, var omtrent fra 1ste April for det Tilfælde, at der var Ting i Eders senere Breve, der trænge til Besvarelse. Jeg har sendt Bud baade til Stockton og til Denver og haaber at faae eet fra hvert Sted om nogle Uger.

Istedetfor, som jeg dengang troede, at være paa denne Tid, hundreder af Mile fra Californien, ere vi endnu i dette fortvivlede Land, hvor Naturen frembyder saa store Vanskeligheder for Reisende — Istedetfor at gaae over Grænsen dengang toge vi en Vei inde i Bjergene, hvor vi haabede at finde Føde for Hestene — Det var imidlertid en uheldig Plan, der har forvoldet os store Besværligheder og Lidelser samt kostet os mindst 600 Heste — De stakkels Dyr rullede ned af Klipperne i Afgrundene eller maatte lades tilbage ude af Stand til at gaae længere paa Grund af Udmattelse; men det værste ventede os, efter at vi vare komne igjennem Bjergene — Vi kom ud i Ørkener, hvor de for c. 5 Dage ikke havde Spor af Føde og kun engang Vand i denne Tid — Store Flokke af Kreaturer og Faar havde været her før os og fortæret de Smaabuske (lignende vor Lyng), der ere de eneste Planter i disse Ørkener — At Hestene aade Køernes Efterladenskaber betegner noksom, hvor de lede — Med Undtagelse af halvanden Dag havde vi tilstrækkelig Proviant, men maatte være i Sadlen Dag og Nat — Ogsaa af vore Rideheste mistede vi en Deel — En af mine var saa udmattet, at jeg maatte lede den i et Reb og hjevnlige reise den op ved Halen — Istedetfor, som de Andre gjorde, at lade dem gaae, holdt jeg ud med Taalmodighed og glæder mig nu over at see den komme til Kræfter igjen — Vi ere nu i Egne med tilstrækkelig Græs og Vand, og ville derfor forblive her for en Tid —

Vi passerede igjennem Minedistrikterne, hvor Forretningerne kun gaae smaat. Det er meest større Kapitalister eller Selskaber,

der drive dem nu. De betale Arbejderne med 3 a 4 Dollars om Dagen; men Arbeidet er meget haardt og meget usundt, og faae udholde det i over en Maaned og staae da i Egne, hvor det vil koste alle deres fortjente Penge at komme ud af — Størsteparten af vort Mandskab gik fra os der — Det gav os mere at bestille, men vi bleve af med alle de værste og ere nu kun 10 tilbage, Alle ordentlige Folk — Vi havde adskillige Skydescener imellem dem — En af dem endte med, at en tydsk Kok, den bedste Mand af dem Alle, blev haardt, maaskee dødelig saaret og maatte efterlades — Vi befinde os for Øieblikket imellem en Stamme af Indianere, der kalde sig Payoter — Et lille Fort holder dem i Ave — Forøvrigt have de siden 1865 været fredelige — I en Fægtning med Tropicperne bleve en stor Deel af dem drevne ud i en herværende Svovlsø, hvor de Alle omkom — De komme i Regelen til vore Leirpladser og leire sig omkring os uden at sige et Ord — Indbyde vi dem til vore Maaltider, spise de med stor Appetit og ere især henrykte for Tobak, — men jeg har aldrig hørt dem bede om Noget — De have ingen faste Boliger, men sove ligesom vi under aaben Himmel i deres Tæpper og leve paa denne Tid af Aaret af Fisk og Muslinger, som de med stor Behændighed dykke efter — Næsten hver af dem eier en god Ridehest — Hvis ikke, vil man see 2 a 3 Mænd paa een. Fruentimmerne maae i Regelen altid gaae, slæbende de mindste Børn, i et Slags Kurve paa Ryggen og de større ved Haanden — Vor Plan at komme til Staterne iaar er aldeles opgivet — Om vi ville blive her eller gaae c. 300 Mile nordligere for at overvintre er endnu ikke bestemt — Først i Marts eller April gaae vi da videre — Vor Kost bestaaer for Øieblikket af tørret Oxekød — Saasnart et Kreatur er slagtet bliver Kjødet skaaret i lange tynde Strimler, dyppet i Saltvand og hængt op paa Snore — I 24 Timer er det tørt som en Pind og kan holde sig for Maaned — Vi spise det da efter Behag raat eller stuvet tilligemed Bønner kogte i Vand; men man bliver langt hurtigere kjed deraf end af Flæsk, som vi tidligere fik — Det er, som I kunne tænke Eder, en kjedsommelig Tilværelse, vi føre, afskaaret fra næsten alt Samqvem med Yderverdenen, men jeg vil see at holde ud saa længe som muligt — Mit Helbred er i enhver Henseende godt og lader Intet tilbage at ønske — Min største Sorg er, at jeg saa længe ikke har hørt fra Eder; men jeg haaber til Gud, at Alt er ved det Gamle eller iallefald kun forandret til det Bedre i det kjære Hjem — Jeg sparer hver en Skilling og haaber i 3 Maaneder mere at have betalt min Gjæld for derefter at kunne samle lidt til Klæder, og jeg skal da med Guds Hjælp aldrig saaledes komme til Agters mere. Det kan synes lidt haardt saaledes at være afskaaret fra Venner og Slægt, Ansigt til Ansigt med den kolde Nødvendighed at maatte arbeide for sit Brød eller døe af Sult, men det udvikler Manden

og er just det jeg behøver — I ville maaskee ikke billige, at jeg agter at sende *Congelman* sine Penge naar jeg kan — Maaskee han mindst venter dem selv; men jeg vil stige i hans Agtelse og føle mig selv lettet derved — Modtag Alle min kjærligste Hilsen og min Lykønskning i Anledning af den 10de Septbr., som jeg i mit stille Sind skal høitideligholde paa bedste Maade — Med Guds Hjælp skal der ikke forløbe mange af disse inden vi atter sees — Lad os idetmindste leve i Haabet — Fortæl mig lidt om, hvad der foregaaer i det kjære Danmark — Adresseer fremtidig atter Eders Breve til *C. Dohnmann*, Stockton, til hvem jeg vil skrive — Eders hengivne

Daniel Bruhn.

13.

Humboldt River — 24de Septbr. 1871.

Elskede Forældre og Sødskende!

Ankomne i Nærheden af en Jernbanestation, iler jeg med at underrette Eder om, at jeg endnu er levende og nogenlunde vel — Det bliver ogsaa omtrent Alt, da jeg kun har lidt Tid og kun er daarligt oplagt dertil, naar jeg skal ligge paa den bare Jord, men med Guds Hjælp vil det snart blive bedre — I faae Dage forlader jeg rimeligviis Selskabet for atter at begynde et civiliseret Liv — Størsteparten af os ville nu blive afskedigede, da Hestene ville blive her for Vinteren og først til Foraaret gaae videre — Jeg er led og kjed af det nu — Dagene ere lummerhede, aldrig Regndraabe og Nætterne saa kolde, at Vandet selv i Hundedagene frøs i Spandene — Jeg har nu i 5 Maaneder vaaget omtrent de halve Nætter og ligget paa den bare Jord for Resten samt om Dagen redet i et Støv, saa jeg ofte ikke kunde see 3 Alen fra mig — Vandet er saltagtigt og usundt, og Indianere, hylende Ulve og Klapperslanger ere omkring os altid — Dog frygte vi kun de sidste, hvoraf vi have dræbt en Mængde — Hyppige Spark, Slag og Bid af Hestene vanker der ogsaa, og navnlig har jeg lidt en Deel af et Spark i Siden — Det er nu fuldstændig helbredet, men jeg krøb omkring som en Orm i lang Tid og maatte ofte tænke paa, hvad en kjærlig Moders Pleie var imod den Behandling, som jeg her nød — Dog nævner jeg ikke Alt dette for at beklage mig — Naar Enden er god, er jo Alting godt, og jeg er glad for at have prøvet det — Jeg har faaet et godt Greb paa at omgaaes den raae Menneskeklasse, i hvis Samfund jeg hidtil har lidt saa meget — Jeg har haft saa megen Leilighed til Selvtænkning og Selvprøvelse, at jeg troer, jeg tør ansee mig for et bedre Menneske, end jeg var

— At jeg fuldstændig har ophørt at nyde al Tobak og Spiritus ere ogsaa Ting, jeg kan takke denne Tour for — Det sidste har dog gudskelov aldrig kostet mig Noget — Hvor jeg skal gaae hen, kan jeg ikke sige — Jeg er for Øieblikket i Staten Nevada, der omtrent er een stor Ørken — Det bliver rimeligviis til een af Nabo-staterne, California eller Utah rimeligviis den første, skjøndt Tiderne ere daarlige der — Jeg har nægtet mig selv Alt og er derfor nu i Besiddelse af omtrent 100 Dollars og en god Rideeqvipage — Min Reise vil koste mig 30—40 Dollars, og lidt af de nødvendigeste Klædningsstykker maa jeg ogsaa have og maa derfor desværre endnu for en Tid opsætte, hvad jeg saa længe har kæmpet for: »Afbetalingen af min Gjæld« — Desværre maae jeg ansee Eders Breve, I mueligviis have sendt til Denver, for tabte — Jeg har skrevet efter dem, men aldrig faaet Svar — Jeg er derfor for mange Maaneder uden Underretning fra [Eder] — Hvis de have indeholdt Ting af Betydning, da gjentag dem i Eders næste og adresseer det til Stockton som tidligere — Jeg skal skrive dertil og høre, om der ikke allerede er eet for mig der — Fra *Joh. Rath*¹ havde jeg et Brev, prangende med det danske Konsulats Segl og andre Emblemer — »Han vilde gjerne have taget mig til Omaha og sat mig ind i en bedre Stilling«, men beklagede Tidernes Slethed for Øieblikket — Grunden til dette Brev maa jeg vel nærmest søge hos velvillige Slægtninge i Hjemmet — Gid de ville interessere sig lidt mindre for mit Vel og dertil erindre, at jeg er nogle tusinde Mile paa den anden Side af Omaha — Brevet var forøvrigt meget venligt, og jeg besvarede det paa samme Maade, men lod ham dog forstaae, at jeg skjøndt i en mindre god Stilling i fuldeste Maal havde, hvad jeg søgte: »Uafhængighed« — Et venligt og hjerteligt Brev fra Nina paa Folehave medfulgte, hvilket jeg strax, saa godt jeg kunde, besvarede. Om kort Tid skriver jeg igjen — Min kjærligste Lykønskning i Anledning min elskede, trofaste Faders Fødselsdag og min bedste Hilsen til Eder Alle i Kjære — Gid jeg snart igjen kunde see Eder — Det er saa tungt at være alene —

Daniel Bruhn.

14.

Unionville, Nevada, Oct. 10, 71.

Kjære gamle Ven!

Jeg kan ikke bære det over mit Sind længer ikke at have besvaret Dit kjære Brev, som vel nu snart er halvandet Aar gammelt — Det bragte saadan en forfriskende Duft fra det deilige Øresund og det gamle rustne Kronborg, at jeg har læst og ende-

¹ *Johannes Rath* (1842—1924), dansk Konsul i Omaha, g. m. *Anna Regine Bruhn* (1846—1913), Daniel Bruhns Kusine.

vendt det vel hundrede Gange; og Du kjære Ven! har ogsaa bestandig været i mine Tanker. I den Tro, at jeg dog engang skulde komme til Ro og ikke altid ligesom leve paa Feltfod, har jeg opsat og opsat det, men mit Haab i denne Henseende er altid blevet skuffet, og det vil sandsynligviis blive mit Lod, saalænge jeg skal leve i dette fortvivlede Land — Dog, jeg er bleven lidt af en Filosof og tager Alt her, som det kommer, med en stoisk Ro uden just at være bleven følesløs for Alt, thi naar jeg seer eller hører Noget fra det elskede Danmark bringes jeg i Regelen ud af Ligevægt — Hvor hænger dog mit Hjerte ved det velsignede gamle Land og Alle de Kjære der! Min Eensomhed og de ofte saa underlig storartede Naturforhold, hvorunder jeg i den senere Tid har levet, har bragt mig til at søge mit bedste Selskab i mine egne Tanker og vidstnok gjordt mig en Deel alvorligere, men til Gjengjæld, som jeg troer, bidraget meget til min Udvikling — Jeg synes at spore mere Characterstyrke, fastere Livsanskuelser og mildere og bedre Følelser for min Gud og mine Medmennesker — Skjøndt jeg, ene med mine Længsler og Savn, ofte har følt dem saa meget, nærer jeg dog den fulde Fortrøstning, at de snart skulle ophøre — Megen Forfængelighed og Daarlighed er bleven pillet ud af mig, og jeg troer, at jeg med de indvundne Erfaringer og uden at tage de mange smaaelige Hensyn, som jeg tidligere vilde have troet nødvendig, kunde blive lykkelig i en noksaa beskeden Stilling i Hjemmet — At komme hjem med Penge har jeg for længe siden opgivet Haabet om; thi skjøndt jeg fører et meget maadeholdende og moralsk Liv, mangler jeg aldeles de nødvendige Egenskaber for at gjøre Penge — Jeg har oplevet og prøvet saa meget siden mit sidste Brev, at det ikke godt lader sig specificere — 2 Gange har jeg været min egen Mand, det vil sige i Forening med en Partner; den ene Gang i Landvæsenet med en Søn af den i sin Tid bekjendte Projectmager, Lt. *Saxtorph*, den anden Gang i Viinfaget med en afskediget Major *Buch* (Flensborger) af Armeen her — De søgte Begge kun at drage saa megen Fordeel af mig som muelig, og jeg var glad ved hurtig at blive dem qvit igjen — Meest har jeg virket i Andres Tjeneste; undertiden været høit paa Straa, undertiden indtaget mere beskedne Stillinger som Malkepige, Stuepige el. l. — Det sidste er forøvrigt ret interessant, navnlig hvor der var Damer — Du vilde lee, naar jeg fortalte Dig de Situationer, jeg i denne Egenskab har været i — Under Krigen med Preussen og Frankrig havde jeg min værste Ulykkesperiode — Jeg opgav den eneste lovende Plads, jeg nogensinde har havt her for at komme hjem — At Danmark ikke vilde tage Deel kunde dengang ikke falde mig ind — Da dette viste sig ikke at blive Tilfældet, søgte jeg at komme til Frankrig som Frivillig — Den franske Consul, til hvem jeg i den Anledning henvendte mig, gav det

Svar, at de havde Soldater nok — At drage i Processioner og gaae til Møder med de begeistrede Franskmænd samt at ærgre Tydskerne, var saa den eneste Maade, hvorpaa jeg kunde vise min Sympathie, hvilket imidlertid kun gav mig selv liden Tilfredsstillelse — Ude af Stand til at finde Beskjæftigelse gik Tid og Penge, medens vilde Planer krydsede mit Hoved — En af dem var at gaae til Sandwichsøerne, en Anden at gaae til Japan eller China og derfra fægte mig frem efter bedste Evne Jorden rundt (forøvrigt ikke gandske opgivet endnu) — En gammel forhenværende mexikansk General vilde med Djævels Vold have mig med til Mexiko, hvor han vilde garantere mig en Premierlieutenants Plads i en Stab — Dog troer jeg nok han forudsatte, at jeg kunde betale Reisen for os Begge — Med den sidste Dollar gik mine Forhaabninger, og jeg endte med at lade mig engagere til at deeltage i en Expedition, der skulde bringe c. 3000 vilde spanske Heste fra det sydlige California til Texas, hvilket vilde medtage c. 2½ Aar — Et aldeles nyt, men haardt og eventyrligt Liv begyndte nu — Vi drog c. 40 Mand ned til det Sydlige, hvor vi efter 14 Dages uhyre Riden og Anstrengelser samlede det fornødne Antal Heste, der løbe omkring i store Flokke paa de udstrakte Stepper — Jeg var nu altsaa bleven »Vaquero« og gav den i den Anledning i en uhyre mexikansk Sombrero, Garibaldiskjorte, kalveskinds Buxer og vældige Jernsporer, samt en Slagterkniv og en fløbet i Beltet — I denne Dragt foer jeg afsted, efterfølgende mine mere øvede Kammerater, der næsten Alle vare Vaqueros af Profession, og under vilde Eder »undale la pota, caraco caparone« o. s. v. jagede ind paa de stakkels Dyr — Det var iøvrigt en saadan Samling af Banditter, som man ikke let vilde finde Mage til i Europa, og jeg døde i Begyndelsen frygteligt i deres Selskab — Vi begave os nu paa Reisen og ere, efter 5 Maaneders Forløb kun komne ind i Nabostaten, Nevada, en Tour af c. 1500 engelske Mile — Det har været en meget haard og anstrengende Tour, navnlig over de uhyre, med evig Snee bedækkede Sjera Nevada-Bjerge, hvor vi af Udmattelse og Mangel paa Føde mistede c. 500 Heste (til Dato have vi mistet 800) — Vi levede meest ved tørret Kjød, men førte forøvrigt Proviantvogne med — De maatte dog ofte gjøre Omveie paa mange Dage, medens vi klavrede over de steile Bjergskrænter — Det tog os en Maaned, inden vi kom over dem, og vor største Plage siden var de forfærdelig øde Ørkener, hvor vi ofte for flere Dage manglede Vand — Vi maatte undertiden være 18 Timer i Døgnet i Sadlen og fik selvfølgelig aldrig anden Søvn, end hvad vi kunde tage under aaben Himmel i vore Tæpper — Af Indianere have vi truffet et Par Tusinde af 2 forskellige Stammer, men sjelden over et halvt hundrede ad Gangen — De ledsagede os undertiden tilhest og indfandt sig gjerne ved vore Maaltider for at blive inviterede til at deeltage

deri — Mange vare bemalede og udstafferede paa det Skrækeligste — Jeg besøgte ofte deres Leire, og de faae Indblik, jeg fik i deres Familieliv, er noget af det meest Interessante, jeg har seet paa min Tour — Vi kom i Regelen ret godt ud af det med dem — Kun een Gang vilde de forbyde os at campere paa en Plads, de selv havde valgt — En ret characteristic Underhandling imellem os og 2 af Stammens Ældste afgjorde Sagen til vor Fordeel — Af vilde Dyr har jeg ikke seet Mange; nogle Klapperslanger og et Slags hyæneagtige Dyr (Cayoter), der om Natten opførte en skrækelig Concert omkring vore Leirpladser — Tiden gik forøvrigt kun langsomt, da vi næsten paa hele Reisen have været afskaarne fra menneskeligt Selskab med Undtagelse af Indianere. Engang imellem oplivedes Situationen ved en lille Skyde- eller Knivefægtning imellem mine Kammerater. At vi kun havde een Mand haardt saaret af et Skudskaar maa ansees for et Held — Vi maatte efterlade ham i en Guldmineleir og have aldrig senere hørt fra ham — Da Hestene ville blive i denne Egn hele Vinteren og derfor ikke fordre saa meget Opsyn som naar de reise, er Størsteparten af os, hvoriblandt jeg, bleven afskediget for et Par Dage siden i denne temmelig øde Egn omtrent midt imellem San Fr. og Saltsøstaden c 500 egl Mile fra hver — For ikke at sætte for Meget, af hvad jeg havde fortjent, til paa Reiser, tog jeg til det nærmeste beboede Sted, den lille By af ovennævnte Navn — Den indeholder c 500 Indbyggere og skylder sin Tilværelse til rige Sølvminer i de omkringliggende Bjerge — Forøvrigt hører jeg den samme Vise her som overalt, at Tiderne aldrig har været saa daarlige som nu — Til mit Held traf jeg her en høist elskværdig og anseet Landsmand ved Navn *Lerche* — Han har efter 20 Aars haardt Arbeide i Minerne nu bragt det saa vidt, at han i sin Person forener 3 eller 4 af Byens offentlige Embeder, der indbringer ham c 4000 Dollars aarlig — Gift med en ligesaa elskværdig dansk Kone har han skabt sig et net, men tarveligt lille Hjem, hvor jeg allerede har mødt megen Gjæstfrihed, og jeg haaber ved hans Hjælp i kort Tid at faaet fat paa Noget — *Nielsen* har jeg i mange Tider ikke seet eller hørt fra — Saavidt jeg veed, bestyrer han en lille Cigarforretning i S. F. Det er gaaet op og ned med ham som med mig, skjøndt han har havt adskillige gode Changer og burde have været paa den grønne Gren nu — Og Du, kjære Ven! hvorledes gaar det Dig? Lever Du endnu som i gamle Dage ene med Din Mufti, og er Du kommet nærmere til Maalet for Dine Fremtidsplaner? Mine Tanker vende daglig tilbage til alle de Steder, hvortil venlige Minder knytte sig, og Du kan derfor forstaae, at de ofte besøge Din hyggelige lille Leilighed paa det gamle Kronborg — Hvis Du, som en god Christen, ikke vil gjengælde Ondt med

Ondt, saa lad mig høre lidt fra Dig — Enhver lille Ting vil interessere mig saa meget — Jeg har nu for et halvt Aar ingen Underretninger havt fra Danmark uden gennem min Families Breve — Der var en Tid, hvor jeg havde lidt Leilighed til at profitere af dansk Literatur — Med hvilke forskjellige Følelser fra tidligere læste jeg ikke disse Ting, som jeg saa ofte havde læst — Aldrig har Oehlenschlägers Helteskikkelser i Hakon Jarl, Stærkodder o. s. v. tiltalt mig som denne Gang, aldrig har jeg forstaaet Adam Homo som nu eller følt sig saa hyggelig stemt ved Winthers hjemlige Digte — Nu er jeg desværre afskaaret fra Alt, og maa være glad ved engang imellem at kunne tygge lidt i en tør amerikansk Avis — Hvor det glædede mig at see den smukke Maade, hvorpaa Du omtalte min Fader efter kun at kjende ham igjennem hans fra Formens og Orthografiens Side vistnok meget mangelfulde Brev — Du har forstaaet at vurdere hans varme Natur paa rette Maade, og det skulde glæde mig, om Du senere havde gjort Alvor af at gjøre hans Bekjendtskab — Jeg beder Dig bringe Alle, der endnu kunne mindes mig, min hjerteligste Hilsen, specielt Capt. *Moltke* samt Prmltn. *Gjerup*, *Bilsted* og *Hansen* — Gaaer gamle Vaabenmester *Bruun* endnu og roder paa Vaabenkammeret, saa glem ikke ham og de øvrige Underofficerer af 2det Comp — Hvis Du vil, saa send Dit Billede, husk paa, det er et gammelt Løfte — Med min hjerteligste Hilsen og mine bedste Ønsker for Dit Vel beder jeg Dig tilgive og ikke glemme Din altid hengivne

Daniel Bruhn.

p. s.

Da min Adresse ifølge Forholdenes Natur er meget foranderlig, vil det være sikkrest at adressere Breve til C. Dohrmann, Esq. Stockton, California.

D. B.

15.

Unionville, Nevada, 19de October 1871.

Elskede Forældre og Søstre!

Som I see, er jeg i Unionville, en lille By omtrent paa Størrelse som Frederiksværk beliggende 20 Mile fra den store Pacificbane, omtrent midtvejs mellem Saltsøen og San Francisko c 500 Mile fra hver, Alt i engelske Maal. Landet i Tusinder af Mile til flere Sider er een stor Ørken og den meget tynde Befolkning lever for Størstedelen af Mining og hvad dermed staaer i Forbindelse. Byen er aldeles omgiven af høie nøgne Bjerge, der indeholde temmelig rige Sølvminer og er desuden Hovedstaden i

et »County« omtrent svarende til vort »Amt«, skjøndt det i Udstrækning er større end hele Danmark. De herhen hørende Embedsmænd leve derfor her og give Byen et vist aristokratisk Præg. For at komme hertil maa man kravle op ad en tung stenet Vei, den eneste Adgang der er — Hvis I have seet et Billede af en eller anden lille islandsk eller grønlandsk Handelsplads, kunne I omtrent danne Eder et Billede af Unionville. Grunden til, at jeg er her, vil jeg nærmere forklare. Jeg blev, som jeg havde ventet, afskediget tilligemed Størstedelen af den Røverbande, hvortil jeg hørte, da Hestene ville blive heromkring hele Vinteren, og kun et Par Mand udfordres til at see efter dem. Paa den nærmeste Station, hvor vi bleve afbetalte, hørte jeg, at der her fandtes en Dansk ved Navn *Lark (Lerche)*. Han blev omtalt med en saa eenstemmig Roes af Alle jeg spurgte, at jeg besluttede mig til at gjøre en Reise hertil for at see denne mærkværdige Mand, og jeg haaber, at denne Beslutning skal blive af Betydning for min Fremtid. Jeg blev, som jeg havde ventet, modtaget meget venligt, og han spurgte med Interesse til Alt angaaende Danmark, da han for Aar ikke havde seet en Landsmand. Han er en Laalænder af Fødsel og har for 10 Aar slidt haardt for sin egen Regning her i Minerne og som de Fleste ikke alene arbejdet forgjæves, men endogsaa sat en Arv til fra Hjemmet paa 5000 Daler, og dog har han i Længden ikke arbejdet for Intet; thi han er i den lange Tid bleven kjendt af Alle heromkring og har ved sin ualmindelige Redelighed og Moralitet vundet saadan Agtelse, at han er bleven valgt til »County-Treasurer« omtrent svarende til Amtsforvalter. Som bekjendt vælger Folket her selv deres Embedsmænd. Desuden er han Secretair for Minerne her, Postmester og Agent for adskillige Brand- og Livsforsikkrings-selskaber, hvilket tilsammen indbringer ham c 4000 Dollars om Aaret. Jeg havde taget Værelse paa Hotellet; men han forbød mig paa det Strengeste at blive der, og jeg har siden min Ankomst her sovet i hans Contoir og spüst i hans Huus, der ligger c $\frac{1}{2}$ egl Miil herfra. Hans Kone, der ogsaa er fra Laaland, er noget af det Venligste jeg nogensinde har truffet. De have 2 Børn, 5 og 7 Aar og leve saa lykkeligt som to Æggeblommer i deres lille nette men tarvelige Huus, opført af raac Steen. Ved sin ualmindelige Hurtighed og Dygtighed er han istand til at bestyre alle sine Forretninger gandske alene. 3 Gange om Dagen farer han hjem, sluger sin Mad, skjær et Par Pinde Brænde for sin Kone og henter hende en Spand Vand eller to, dandser en Gang rundt med Børnene og farer saa til sit Contoir igjen. Hjemme vilde en Mand i hans Stilling holde et Par Fuldmægtige og baade Karl og Pige. Han har gjordt sig al muelig Umage for at skaffe mig Noget, men da Tiderne ere slette, har det til Dato endnu

ikke lykkedes ham. En Minearbeider betales her med $2\frac{1}{2}$ Dll. og Kost eller $3\frac{1}{2}$ uden Kost, men det er ogsaa haardt og besværligt Arbeide, kunne I tro. Det foregaar ofte i Tunneler flere hundrede Alen under Jorden og saa lave, at en Mand ikke kan gaae opreist og undertiden maa ligge paa Ryggen og arbeide med sin Hakke, og dog ere Minearbeiderne i Almindelighed sunde og lykkelige Folk.

22de October. Jeg har de sidste 3 Dage havt Arbeid oppe i oppe i Bjergene med at bygge en Kampsteens til Vinterbolig for Arbeiderne i en Mine og vil forhaabentlig, naar denne er fuldført, faae Arbeid i samme Mine for længere Tid. Det er lidt haardt efter en meget anstrengende Dag at gaae tilsengs i en Hule i Jorden; men jeg er naturligvis glad for det alligevel. Om Lørdag Aften kan jeg gaae til Byen og tilbringe Søndagen over her, og naar Hytten er færdig vil det blive bedre. Vi faae vor Kost, det vil sige, Meel, Flæsk, Kjød, Kartofler og Thee; men vi maa selv koge det og bage vort Brød samt klatre op i Bjergene efter lidt til at koge ved, og faae derfor ikke megen Hvile under Maaltiderne. I ville maaskee spørge, hvorledes vi bage Brød under aaben Himmel. Det skeer gandske simpelt i en Stegepande, hvori Deien kommes med en Tilsætning af lidt Gjærpulver. I Mangel af Stegepande bager man det i Asken eller paa en Pind, som holdes over Ilden. Forøvrigt kan jeg glæde Eder med, at jeg, om Gud vil, i Løbet af et halvt Aar skal være istand til at ernære mig selv uden haardt Arbeid og dertil være istand til at spare betydelige Penge. Naar jeg har gjort mig lidt bekendt med den practiske Mining gaaer jeg rimeligviis til »Rye Patch« c 10 Mile herfra, for at lære Alt, hvad der udfordres af en Bjergingenieur, det vil sige den chemiske Undersøgelse af Qvartsen, hvor Mineralerne findes, samt hvad der angaaer Qvartsmøller og Smelteovne. Jeg kan naturligviis ingen Løn faae, saalænge jeg lærer disse Ting; men efter det vil jeg i Regelen kunne gjøre Regning paa mindst 150 Dollars pr Maaned. Som bekendt findes Qvartsen i Aarer af $1-1\frac{1}{2}$ Alens Bredde dybt inde i Bjergene og seer ud som vore almindelige Graastene. Efter at være bragt til Møllerne stampes den og males saa fiin som Meel og gaaer derfra i Smelteovne, hvorfra Mineralerne udskilles. Alle disse Processer ere meget indviklede og foregaae ved Damp. Et almindeligt Vognlæs, antager jeg, vil give en Metalværdie af fra 50—500 Dollars. Jeg har nu søgt at give Eder et saa omstændeligt Begreb som mueligt om Qvartsmining. De forskjellige Spørgsmaal rettede til mig angaaende Hestevæsenet vil jeg lade ubesvarede, da jo nu den Tid er forbi, og jeg med Guds Hjælp skal blive i det Fag, jeg nu er slaaet ind paa. Der er neppe Noget, der betaler sig bedre, og jeg har en Følelse af, at jeg er kommet

ind med den rette Slags Folk. Jeg maa være glad for at være sluppet derfra med Livet eller uden betydelige Blessurer. Som jeg ikke har omtalt tidligere, havde vi hjevnlige Fægtninger indbyrdes med Pistoler og Knive, og det var et Under, at vi kun havde een Mand haardt saaret af et Skudskaar. Jeg var naturligviis altid udenfor det. Den Mand, af hvem jeg tænker at lære de forskjellige Ting, jeg har omtalt, er en Dansker ved Navn *Smidt* fra Jylland; men han taler desværre ligesom Familien Lark kun Engelsk og har nogle meget sørgelige Begreber om Danmark. Hans politiske Anskuelser indskrænke sig omtrent til, at Kongen skulde pusses i en Kanon og skydes ud, alle de fine Lieutenanter skulde sendes over her til haardt Arbeide i Minerne, og Danmark skulde give sig ind under Preussen. Jeg kan derfor ikke vente mig megen Opbyggelse af hans Selskab, især da han er ugift og ikke har andre Interesser end sine Forretninger; men til Gjengæld skal han være en usædvanlig retskaffen Mand, ligesom han er Omegnens dygtigste og flittigste Mand. Han er, hvad Fader vilde kalde en rigtig »Humblebi« og eier Halvparten af en stor Sølvmine med tilhørende Møller og Smelteværksteder, skjøndt han kun er 30 Aar gammel. Jeg har opholdt Eder længere, end jeg ønskede ved alle disse Ting, men I ville jo gjerne vide lidt Besked om Alt, hvad der angaaer mig, og jeg venter den samme Omstændelighed af Eder til Gengjæld. Jeg glæder mig over det gode Aar, I have havt, og at I alle virke hen til det fælleds Maal, et godt Udkomme, uden hvilket dog ingen sand Tilfredshed kan existere. Jeg er saa glad for, at ogsaa de kjære Søstre indsee dette; thi uden et Maal er dog Mennesket Intet, og tomme Adspredelser og Fornøielser kunne aldrig opveie det. Vær overbevist om, at jeg kun har det Maal for Øie, at blive istand til i den kortest muelige Tid at komme hjem og blive et nyttigt og godt Menneske i Samfundet og tilbringe mit Liv i kjærligt Samfund med Eder, uden at jeg forglemmer at benytte enhver Leilighed til efter fattig Evne at udvikle min Aand og naae det høiere Maal, som vi jo ogsaa Alle med Guds Hjælp stræbe efter. Siden min Ankomst her til Byen er jeg, skjøndt af Princip imod hemmelige Foreninger, bleven Medlem af »Temperance« Foreningen. Dog kan jeg trøste Eder med, at i et Selskab, hvis Valgsprog er »Reenhed, Troskab og Kjærlighed«, og hvis Formaal det er at hæve den Faldne og ligesom bære ham igjennem Livet og værne og beskytte ham mod alle Fristelser, ikke kan boe Andet end, hvad der er Ædelt og Godt. Selskabet, der bestaaer af baade Herrer og Damer, samles hver Lørdag Aften for lukkede Døre og klædte i de foreskrevne Insignier. Jeg hader alle Ceremonier, men kan ikke fragaae, at der var noget meget Høitideligt og Smukt i dem, jeg maatte gjennemgaae, og i den Velkomst, jeg som nyt Med-

lem fik. Lark er naturligviis et ivrigt Medlem og har været for 20 Aar. En af Betingelserne er total Afholdenhed fra alle spiritueuse Drikke samt Viin og Øl. Tak for Eders sidste kjærlige Breve af 21de Aug. og for den lille Bouquet fra Moders Have. Ethvert Minde fra det gamle Hjem er mig saa kjært. Skriv ret snart og vær paa det Kjærligste hilset af

Eders hengivne
Daniel Bruhn.

p. s.

I kunne, som jeg haaber, for Fremtiden adressere Breve saaledes:

Daniel Bruhn, Care of C. Lark, Esq., Unionsville, Nevada,
North America.

16.

Santa Clara Ranch, 15de Marts 72.

Elskede Forældre og Søstre!

Som I see har jeg skiftet Opholdssted, og skjøndt mit nuværende Opholdssted ikke just er indbydende, befinder jeg mig dog efter Omstændighederne en heel Deel bedre end tidligere. Jeg forlod min tidligere Plads den 1ste Marts og fik 2 Dage efter Arbeid paa en lille Eiendom ude i Bjergene c 3 danske Mile fra Unionville. Den tilhører en Portugiser og en Polak i Forening, men de have begge Forretninger i Byen og komme kun et Par Gange om Aaret herud. Den Enes Svoger, en Amerikaner, bestyrer den, og han og jeg ere de eneste levende Væsner i flere Miles Omkreds. Vi have et lille Bræddehuus at boe i, og koge selv vor Mad og bage vort Brød. Huset ligger i en Bjergkløft, hvorigjennem et lille Vandløb løber, og kun c 8 Td. Land kunne pløies, det vil sige efter at det er ryddet, hvilket jeg for Øieblikket er ifærd med, Resten er nøgne Klipper og Lyng. Besætningen bestaaer af 2 Heste, 1 Ko, 2 Sviin og c 400 Faar og Geder, der alle gaae omkring og skjøtte sig selv. Om Indhegning og andre Forbedringer er der ikke Tale, da Naboerne ikke kunne genere. En Landmands Liv her er ikke behageligt, kunne I troe. Vore Bønder leve som Herremænd imod Folk hertillands. Bestyreren er en gandske flink Mand, med hvem jeg haaber at skulle komme godt ud af det. Min Løn skal være 40 Dollars om Maaneden, og dertil har jeg jo den frie Natur og gode friske Bjergluft; men eensomt er her. Undertiden for Maaneder passerer her ikke en hvid Mand forbi. Imidlertid vil om et Par Maaneder Tiderne blive bedre i Unionville, og Lark vil gjøre Alt for at skaffe mig Arbeid i Minerne til den Tid, om ikke noget bedre

viser sig. Eders Breve med Presenterne modtog jeg, just førend jeg kom herud. Fru Lark bad mig med Taarer i Øinene om at bringe hendes Tak for den Opmærksomhed, der var hende viist. Hun fortjente den ogsaa i Sandhed. Det er to hjertensgode Mennesker, som efter deres Evne altid ville blive Venner til mig. Eders lille Bog har bragt mig megen Glæde. Jeg glemte ved Læsningen deraf alle mine Savn og Længsler og syntes ligesom paany at opleve den begivenhedsfulde Periode af mit Liv, der for mig var den lykkeligste jeg har havt. Den 1ste Marts tilbragte jeg hos Larks. Dagen blev, i Anledning af Thoras¹ Fødselsdag, feiret med Chocolate og Kager. Min vil neppe blive saa festlig, da det eneste og bedste, Huset formaaer, er stegt Flæsk og Kartoffler. Fra stakkels *Bretteville* havde jeg Brev forleden Dag med Forespørgsel, om det kunde nytte at komme op i denne Egn, hvilket jeg paa det Bestemteste fraraadede ham. Han er for Øieblikket uden Beskjæftigelse i San Francisco og har næsten opgivet Haabet om at blive andet end Sjouer og maaskee knapt det hertilands og tænker maaskee paa at gaae hjem. Han og Kone have arbeidet nogen Tid i Santa Rosa. Han sagde, at han fandt Tante *Marie* en høist elskelig Qvinde, men kunde ikke lade være at udtale for mig, at det gjorde ham ondt, hun skulde hedde *Hoën*. Jeg har ikke meget Nyt at meddele og Leiligheden her er meget indrettet for skrivende Forretninger, hvorfor jeg vil foretrække at give Eder et længere Brev næste Gang og bede Eder tage tiltakke med dette. Værer alle kjærligst hilset fra

Eders hengivne

Daniel Bruhn.

17.

Rye Patch, May 4th 72.

Elskede Forældre og Søstre!

Skjøndt knapt om Tiden kan jeg ikke undlade paa denne Eders 30 aarige Bryllupsdag at sende Eder et Par Linier, da I dog særligt paa denne Dag ere i mine Tanker alligevel. Ydermere har jeg jo nu modtaget 2 af Eders Breve uden at besvare dem. Hjerteligst Tak for Lykønskningerne i Anledning af min Fødselsdag. Den var just ikke meget glædelig. Jeg tilbragte Dagen, skjøndt Søndag, med at rydde; men jeg er jo nu engang saa vant til ikke at tænke mere paa Helligdage, at det snart gaaer som af sig selv. Som I see, har jeg forandret Opholdssted. Den for mit Vel utrættelige Lark har skaffet en Plads hos vor Landsmand, Smith, som jeg engang omtalte. Han har Halvparten af en Sølv-

¹ D. B.s Søster *Thora Georgine Ulrikke Bruhn* (1849—1927), g. m. Oberstløjtnant *Theodor Fritz Lund*.

mine og en tilhørende Dampmølle, hvor Sølvvet udskilles af Quartzen og har tilbudt at lære mig begge Dele og, saasnart jeg kan arbeide paa egen Haand, at give mig 2 Dollars og Kosten om Dagen. Indlagt sender jeg for en Curiositet en Prøve af Resultaterne af min første Dags Arbeid. Møllen gaaer baade Nat og Dag, Hellig og Søgn. 4de Juli er den eneste Fridag i Aaret. Et Hold arbeider fra 6 Morgen til 6 Aften, et Andet fra 6 Aften til 6 Morgen. Jeg er jo nu altsaa paa Veien til at blive Ingenieur, som I saa gjerne vilde have. Dog, sæt Eder engang for Alle ind i, at en »pæn« Stilling i dette Land er ikke til at erholde. Enhver arbeider som en Hest og seer ud som en Sjouer særlig Smidt selv; men kan jeg erholde denne Plads, er jeg da forhaabentlig kommet saa vidt, at jeg kan spare en Dollar om Dagen. Vær overbeviist om, at jeg aldrig anvender en Skilling til Unytte, men alle Fornødenheder ere jo rasende dyre; thi, som jeg tidligere har sagt, leve vi jo her i en gold Hede langt mere ufrugtbar end Jyllands Heder og ere idetmindste 400 Mile fra Egne, hvor Agerdyrkning kan finde Sted. Det er lidt haardt aldrig at see et Træ eller Sø eller Sæd og Græs, da jeg altid har elsket Naturen saa meget. Rye Patch er en lille Jernbanestation med c 5—6 Huse c 12 Mile fra Unionville. Smith lader til at være en gandske flink Mand, langt bedre end jeg havde ventet. Han er fra Horsens og tænker paa at gaae hjem og see sin Fødeegn i denne Sommer. Jeg er Eder meget taknemlig, fordi I saa udførligt meddele mig Alt Nyt fra Hjemmet og haaber, at mine tørre Breve ikke ville afholde Eder fra at vedblive dermed. Naar jeg først engang føler mig hjemme, her skal jeg nok skrive noget Mere, iaften maae I undskylde mig. Vær forvisset om, at I ere i mine Tanker baade tidlig og sildig.

Min kjærligste Hilsen til Eder alle

fra Eders hengivne

Daniel Bruhn.

Adresseer for Fremtiden mine Breve: Care of Walter Smith, Esq. Rye Patch, Humboldt County. Nevada, North America.

18.

Rye Patch, 17de mai 1872.

Elskede Forældre og Søstre!

Jeg blev iaften overrasket med eet af Eders kjærlige Breve dateret 19de April og seer, at Alt gaaer sin vante Gang derhjemme. Gid det maa vedblive saaledes, til vi sees igjen, hvilket med Guds Hjælp ikke skulde vare mange Aar; thi fra nu af skal jeg forhaabentlig altid gaae fremad om end kun med Snegle-

gang. Jeg sendte Eder for c 10 Dage siden et Brev, men formoder, at det muligviis kunde gaae tabt paa Veien og vil derfor gjentage, hvad jeg deri sagde. For Øieblikket arbeider jeg for vor Landsmand »Schmidt«, som jeg engang omtalte. Han har Part i en Mine og en tilhørende Mølle og bestyrer personlig den Sidste og har nu indøvet mig saaledes, at jeg kan foretage en Deel af Arbeidet i denne. Stenene fra Minen, der er 3 Mile herfra, bringes hertil i Form og Udseende af almindelige hugne Steen, som vi lægge paa Veiene hjemme. 10 uhyre Stempler knuse den saa fiin som Vejstøv. I denne Tilstand modtager jeg den, og fra mine Hænder kommer den saa i den Form som I ville se, hvis i have modtaget mit Brev, hvori jeg sendte en Prøve. Derefter smeltes og reengjøres Sølvet og forsendes sluttelig i 4kantede Klumper paa Størrelse og Form som Muursteen. Møllen gaer Nat og Dag, Hellig og Søgn. Jeg arbeider fra 6 Morgen til 6 Aften og en anden Mand om Natten. Ubehagelighederne derved er en skrækkelig Støi, meget Støv og Indaandingen af Qvægsølv-dampe og andre giftige Stoffer; men jeg antager, at min gode sunde Natur kan modstaae dette for en længere Tid uden at angribes meget deraf. Min Løn vil nu blive 2 Dollars og Kosten pr. Dag, hvilket jo er mere, end jeg nogensinde tidligere har havt, og da vi leve i en skrækkelig Udørken, hvor det er en ligefrem Umuelighed at bruge Penge uden til Livets Fornødenheder, skal jeg forhaabentlig fra nu af tjene gode Penge. Schmidt er en meget flink og venlig Mand. Om noget behageligt Hjem er der naturligviis ikke Tale. Han selv tænker kun paa at arbeide og renoncerer paa enhver af Livets Beqvemmeligheder og Behageligheder; men det er jo i alle Tilfælde en stor Forbedring i min Stilling, som jeg maa være glad for. Det gjør mig ondt, at I skulle være nødsagede til at tage saa meget Hensyn til Folk, der ville vide, hvad jeg tager mig for. Hvorfor ikke fortælle dem som det er. For Mennesker, der ville spille fiin, er der aldeles ingen Brug i dette Land. Ordet Ingenieur, som i tale om have, I misforstaaet, eller jeg har rettere sagt ikke forklaret mig ret. Ved Ingenieur forstaaes den Mand, der passer Dampmaskinen. Naar I paa Jernbanen eller Dampmaskinen have seet en Mand i Voxdugskaskjet og fiddet fra Top til Taae, have I seet, hvad de her kalde paa engelsk »Ingeneer«. Da dette er et af de lettere Arbeider og dertil et af de bedst betalte, er dette gjerne Maalet for en Mands høieste Ambition. Eierne af de store Miner og Møller i Unionville gaer selv med en Trillebør, skjøndt han er Millionair. En Arbeidsmand her vilde ikke lade sig kommandere af en Mand i en fiin Frakke, der selv var bange for at tage fat. Jeg siger Eder disse Ting, som de ere, for at I engang for Alle kunne forstaae det, og ikke altid skulle blive skuffede. Jeg troer

imidlertid, at jeg er kommet ind paa det eneste rette Spor, og mit Humeur er derfor i Bevidstheden herom langt bedre, end det har været; thi jeg har dog nu et sikkert Haab om engang at kunne see Eder og det elskede Danmark om end kun i et Besøg. Jeg har tænkt mig Muelligheden af, at dette kunde skee i 2 Aar om Alt gaaer vel. Jeg vil imidlertid leve og virke i Haabet derom. Een trofast Ven kan jeg altid gjøre Regning paa i Lark, og maaskee kan jeg med Tiden finde en anden i Schmidt, naar jeg lærer ham rigtig at kjende. Det er 2 Mænd, der altid ville gaae fremad, og de ville ogsaa sørge for, at jeg gjør det Samme. Maatte Gud kun give mig Styrke til at bære de Savn, som dette Liv medfører. Larks leve omtrent en halv Dags Reise herfra, og jeg kan derfor ikke nyde Godt af deres Selskab. Dog tænker jeg paa at besøge dem 4de Juli, den eneste Fridag i Aaret, Amerikas Frihedsdag. Fra Tante Marie havde jeg iaftes Brev. Hun venter snart sin Nedkomst og synes at være skrækkelig nedbøiet. Jeg var jo der, da hun fik sin lille Bertha og veed, hvormeget hun leed med den ubehagelige Mand, hun maae trækkes med. Han gjorde Alt for at gjøre hende Livet og suurt, og at han ikke er bleven bedre, kan jeg tydeligt forstaae. Fra Nielsens hører jeg næsten aldrig mere. Han fik fra den Gamle 2000 Daler Dansk imod at give Afkald paa al Ret til Arv i Fremtiden og har dermed, saavidt jeg veed, etableret en lille Cigarboutik i San Francisco. Det har glædet mig at høre [om] Guld- og Diamantbryllupperne derhjemme. Jeg skulde have lidt at see Zisse og Jens den Dag. Kan den Gamle endnu passe sin Tjeneste. Jeg takker for den lille Kalv, som I saa venligt have betænkt mig med, og jeg skal ikke glemme at kræve den, naar jeg kommer hjem, hvilket jeg haaber skal skee, medens den endnu er i sin Ungdoms Flor. Eders venlige Tilbud om at sende mig et eller Andet til lidt Adspredelse skal jeg ogsaa benytte mig af. Portraiter ere altid velkomne. Jeg har næsten ikke et Eneste af hele vor Familie, navnlig har jeg stor Mangel paa Dameportraiter. Jeg skulde lide at holde »illustreret Tidende«. Forhør hvad det koster at sende den ugentlig. Herfra til Danmark kunne lignende Blade sendes for 6 cent (c 10 Skilling) — Hvis den hele Udgift ikke bliver over 2 a 3 Ø pr. No. vil jeg med Glæde betale dette. Det ængster mig at høre om Thoras og Masines stadige Hovedpine. Jeg er selv lidt af en Doctor, og Søstrene maae derfor ikke blive vrede for nogle smaa velmeente Raad. Menneskene ere alle af Naturen bestemte til at være sunde og begaae en Synd imod denne ved ikke saavidt som mueligt at følge dens tydeligt anviste Regler. God frisk Luft baade Nat og Dag er den første Betingelse for Sundhed, dernæst tarvelig Kost, som baade er nærende og let fordøielig, og dygtig frisk Vand baade indvendig og udvendig.

Tidlig tilseng og tidlig op, idetmindste saa tidligt som man vaagner om Morgen, passende legemligt Arbeid eller Motion, saa lidt Syning eller Broderi som mueligt og varme Fødder samt dertil engang imellem et eller andet blodrensende eller afførende Middel. Nerveus Hovedpine er i Regelen foranlediget ved Forsømmelse af et eller andet af de nævnte Ting og kan, naar det ikke tages itide, blive et chronisk og uhelbredeligt Onde. Den lille Blomst fandt jeg i Brevet — Alle Smaaerindringer fra Danmark ere mig altid kjærkomne. Jeg kan desværre ikke gjøre Gjengæld, da Blomster ikke findes i dette af Naturen saa fattige Land. Indlagt en Prøve af vor eneste Plante, der voxer omtrent som Lyn-gen hjemme og opnaar en Høide af c 1 Alen og saa bred som vore Ribsbuske. Nu ikke mere for denne Gang. Min kjærligste Hilsen til Eder Alle fra

Eders hengivne

Daniel Bruhn.

Nuværende Adresse:

Care of Walter Schmidt, Esq. Rye Patch, Humboldt County,
Nevada, North America.

19.

Rye Patch, 5te Juli 1872.

Elskede Forældre og Søstre!

Just ankommen fra Unionville i dette Øieblik modtog jeg Eders kjærkomne Brev, og da der endnu er et Par Timer af Dagen og jeg imorgen tidlig igjen gaaer til mit Arbeid, vil jeg benytte dem til at besvare det, skjøndt Leiligheden ikke er meget dertil; thi Mændene der skulle paa Natarbeide, ligge omkring mig paa alle Sider og opføre en mindre harmonisk Næsekoncert. Iforgaars gik jeg til Unionville for at høitideligholde 4de July og navnlig for at see Larks. Jeg fandt dem Alle vel og de samme velsignede Mennesker som altid. De have siden sidst anlagt en net lille Have og gjort Vidundere i denne Retning. Den lille Bye havde i Dagens Anledning gjort store Kraftanstrengelser for at høitideligholde Dagen paa passende Maade. Der var en Procession, Taler, Fyrværkerie og et Bal, altsammen naturligviis i saa smaae Forhold, at man hjemme vilde have leet deraf; men det maa erindres at hele »Humboldt County«, der er saa stort som Danmark, neppe har flere Indbyggere end Alsønderup Sogn eller c 2000. Det var noget Nyt at see saa mange pyntede Mennesker, og jeg havde selv smykket mig paa det Bedste, for dog engang om Aaret at faae Leilighed til at have lidt gode Klæder

paa, men Fornøielsen er dyrekjøbt, naar man skal kravle 3 danske Miil op og ned af Bjergene ad en lille Stie, der hele Veien er steilere end fra Taagerups Agre op til Fruebjerg. Paa Toppen er Luften saa let, at man befinder sig i en Slags feberagtig Tilstand for c 1 Miil, og Sneen ligger her Aaret rundt. Jeg forlod Møllen c 14 Dage efter mit sidste Brev for at gaae til Arbeide i Minerne, imedens den staaer stille paa Grund af Bygningen af en Smelteovn, der til de andre Ubehageligheder vil føie en høist unødvendig Hede. Naar denne er færdig, gaaer jeg atter tilbage, da Schmidt ikke vil af med mig og allerede syntes at sætte Pris paa mig. Arbeidet i Minerne er sundere, men har ogsaa sine Ubehageligheder. At ligge i de underjordiske Gange og rode med Lys og Sprængkrudt samt svinge en 20 Pd Hammer eller Hakke hele Dagen, er ikke rart. Her arbeides ikke om Søndagen, og da 1 Dollar om Dagen ligegodt fradrages os i Kostpenge for denne, er min Indtægt kun c 45 Dll pr Maaned, hvoraf c 30 kunne spares. Man slider en Mængde Arbejdstøi, og jeg har jo ikke mere som i gamle Dage min lille Mutter til at bøde om mig, men maa gjøre det selv. Min Stilling i pecuniair Henseende er jo ikke forbedret i nogen høi Grad, men jeg er imellem gode venlige Mennesker, hvilket har gjort et velgjørende Indtryk paa mig. Kun ordentlige og ædruelige Folk taales her. Mine 2 Stuekammerater ere Skotter og hedde begge Daniel til Fornavn. Der ere 2 danske Familier her i Minen. Den ene er Smidts Broder og Formand her, den Anden er Arbeider ligesom os Andre og hans Kone koger for os. De 2 Koner ere Søstre og begge fra Svendborg. Walter Schmidt vil neppe komme til Danmark iaar, og selv naar han kommer, er det et Spørgsmaal, om han vil gaae til Kjøbenhavn, hvor han aldrig har været og Ingen kjender. Hans Familie lever i Horsens. Det har gjort mig meget ondt at høre om *Grüner*. Han var med alle sine Feil en høist behagelig Mand og han efterlader en smuk og elskværdig Kone. Min hjerteligste Tak for Eders kjærlige Breve og for den gode Beskrivelse I give mig af Alting. Jeg er taknemlig for Alt i den Retning her i min Ensomhed. Nogle Portraiter engang imellem vilde glæde mig meget. Jeg har ingen af hele Familien med Undtagelse af Onkel Carl.¹ Naar I see *Hansen*, *Schmidt* og *Rist*, saa ryk dem. Jeg vilde gjerne have Hansen til Svoger, han er en solid Mand, derfor hold gode Miner med ham. Lad mig snart høre fra Eder igjen, det er min eneste Glæde. Vær Alle kjærligst hilset fra Eders hengivne

Daniel Bruhn.

---

¹ vel Farbroderen Dyrslæge *Carl August Bruhn*.

Indlagt et lille Rosenblad fra Alpha Dalen, hvor jeg for Øieblikket er. Roserne ere forbi. En lille Bjergstrøm løber igjennem Dalen og langsmed Kanterne groe adskillige Planter og Blomster. Det har været min Glæde at see paa disse om Aftenen efter endt Arbeid, naar jeg sidder og tænker paa Danmark. Naar jeg kommer til Møllen er den Glæde forbi. Den ligger paa en øde Slette, hvor Intet kan groe. Vær saa god at mærke mine Breve som paa indlagte Seddel, men ikke ud i Eet, hvilket let kunde give Anledning til Misforstaaelse.

D. B.
